

Jaarverslag 2011

Inhoudsopgave

<i>Onderwerp</i>	<i>Pagina</i>
1. Voorwoord	3
2. Topsport: het jaar van Adelinde Cornelissen	6
3. Wedstrijdsport: focus op kwaliteitsverbetering	9
4. Recreatiesport: enjoy the ride!	15
5. Beleidsverantwoording	18
6. Sportondersteunende diensten	21
7. Ondernemingsraad	26
8. Rabobank	27
9. Overzicht sponsors en Vriendenclub 2011	29
10. Kerngegevens	30
11. Financieel jaarverslag	31
12. Besturen, raden en commissies	35
13. Kampioenen	44
14. Colofon	53

1. Voorwoord

Sportbonden zijn rijk aan traditie en vaak traditioneel ingesteld. Dat geldt ook voor de paardensport, die in georganiseerd verband vanaf 1923 wordt beoefend. De KNHS is daarmee een van de oudere sportbonden in ons land. De sporters van het eerste uur waren bekend met het gebruik van het paard, dat eeuwenlang de mens diende als trekdier, vervoermiddel en aanvalswapen in oorlogen. Wie de beste cavalerie had kon oorlogen winnen. De klassieke rijkunst is een begrip en kent vele aanhangers. Ook de georganiseerde paardensport kent veel tradities. Decennia lang al speelt de sport zich af binnen verenigingen en vaak volgens vaste patronen. Veranderingen komen vaak maar moeizaam tot stand. Een enkel voorbeeld illustreert dat. De jarenlange discussie over wat we tegenwoordig 'het dressuurhoedje' noemen was ook in 2011 weer actueel terwijl we weten, dat rijden met een veiligheidscap -en die zien er veel modieuzer uit dan de vroegere zwarte bolcap- veel veiliger is. En in organisatorisch opzicht verlopen veranderingsprocessen traag en blijven we nog ver weg van wat zakelijk gezien de organisatorische opzet zou kunnen zijn.

Dat gezegd hebbend, signaleren we de laatste jaren een tempoversnelling in het denken binnen de paardensport en de paardensportwereld. De vraag welke rol een paardensportbond in de 21^e eeuw dient te spelen leidde binnen de KNHS tot een boeiende discussie. We spraken over en definieerden doelgroepen, hadden het over klantvriendelijkheid en ledenservice en over vernieuwingen in de sport en de organisatorische opzet.

Deze en vele andere voornemens en onze visie op de toekomst hebben we neergelegd in het **Meerjarenbeleidkader 2011-2016**, dat halverwege 2011 door de Ledenraad werd vastgesteld en dat de komende jaren onze gids en leidraad is en de veelzeggende titel *'De paardensporter centraal'* meekreeg. Het is verleidelijk om breed uit deze beleidsnota, die ook nog eens in een zeer aansprekend jasje werd gegoten, te citeren (zie daarvoor hoofdstuk 5). Enkele accenten willen we leggen. Schreven we voorheen meerjarenbeleidplannen, nu is bewust gekozen voor kaderstelling. Meer en meer staat ons voor ogen, dat de sportbond een maatschappelijke functie heeft en er is voor alle sporters. We zijn er voor degene die voor het eerst op de rug van een paard klimt tot en met de winnaar van een Olympische medaille. Om dat doel te bereiken staan ons drie hoofddoelstellingen voor ogen: 1. de kwaliteit van de sport verbeteren; 2. de distributie van de sport verbeteren; 3. de efficiency van de organisatie verbeteren. Inmiddels zijn we druk doende om daaraan inhoud te geven.

Een variant op dit thema kreeg in 2011 veel aandacht: **de eigenaar centraal**. Meldden we vorig jaar in ons voorwoord het vertrek van Moorlands Totilas, met de Olympische Spelen 2012 in aantocht zagen we met lede ogen meer toppaarden naar elders vertrekken, met als primus inter pares BMC Van Grunsven Simon die zich onder Jeroen Dubbeldam had ontwikkeld tot een van de topspringpaarden in de wereld. Gelukkig bleven ook heel wat goede paarden in ons land. Meer dan voorheen zet de KNHS zich in voor het behoud van goede paarden voor onze vertegenwoordigende teams, mede door te investeren in een goede relatie met de eigenaren. In 2011 is daarvoor de aanzet gegeven, onder andere door een tweetal bijeenkomsten tijdens Jumping Amsterdam en Indoor Brabant. Deze nieuwe aanpak ondervindt waardering van de betrokkenen, die met hun bijdrage aan onze sport het succesvol deelnemen aan topsport mogelijk maken.

En onze topruiters en topmenners waren in 2011 weer heel succesvol. Tijdens internationale kampioenschappen werd maar liefst 25 keer goud, zilver of brons gewonnen. De meest in het oog springende gouden medailles waren voor **Jerich Parzival en Adelinde Cornelissen** tijdens het zeer geslaagde Europese Kampioenschap Dressuur in Rotterdam. Zij is dé kandidaat voor Olympisch goud, maar het E.K. leerde dat de concurrentie niet stil zit en al helemaal niet in

Duitsland waar nu zachtjes aan signalen doorklinken over het toepassen van modernere trainingsmethoden waarbij met een schuin oog naar ons land wordt gekeken.

Veranderingen in de **organisatorische opzet van de KNHS** hebben ons in 2011 flink bezig gehouden. De Ledenraad gaf op een aantal voorstellen groen licht. Over andere voorstellen wilde men dieper doordenken. Dat is gebeurd tijdens drie ledenberaden in de vorm van twee zogenaamde eindmiddagmeetings en een terugkommeeting voor ledenraadsleden en bestuursleden van de regio's, de mendistricten, de belangenverenigingen en de nationale verenigingen. In een open en constructieve sfeer werd van gedachten gewisseld en kreeg het Federatiebestuur veel informatie, die in 2012 moet worden vertaald in concrete besluiten, nieuwe statuten en een nieuw algemeen reglement. De kwaliteit van het besluitvormingsproces en een ruim voldoende draagvlak zijn voor het Federatiebestuur in het gehele proces van doorslaggevend betekenis.

Vernieuwend is zeker de uitbouw van het KNHS-centrum tot het **nationale hippische centrum voor de paardensport en de paardenfokkerij**. Er is veel tijd gestoken in het maken van plannen, die de sport ten goede komen, maar tegelijkertijd ook voldeden aan hoge eisen van kostenbeheersing en een haalbare exploitatieopzet. De planvorming resulteerde eind oktober 2011 in besluitvorming in de Ledenraad, die de voorstellen, de investeringsbegroting en de financiering van de nieuw-, ver- en herbouwplannen goedkeurde. Tijdens een uiterst plezierig verlopen bijeenkomst met de omwonenden van het centrum waren er vrijwel uitsluitend positieve en waarderende geluiden te horen. De samenwerking met de Gemeente Ermelo verloopt op goede wijze. In april 2012 gaat naar verwachting de eerste spade de grond in en de voorbereidingen daartoe zijn in volle gang.

Het Federatiebestuur en het Managementteam zetten in op een goede **samenwerking** met andere 'spelers' binnen de hippische sector. De samenwerking met het Koninklijk Warmbloed Paardenstamboek Nederland (KWPN), dat zich naar verwachting in 2012 op ons centrum zal vestigen, verloopt naar wens. Hun nieuwbouwplannen zijn op fraaie wijze ingepast in het totaalplan, dat voor het centrum is gemaakt. De voorzitters van de KNHS en de FNRS hebben tijdens Horse Event 2011 de samenwerking tussen beide organisaties een stevige impuls gegeven. Het overleg is geïntensiveerd met als doel de paardensporter centraal te stellen. Binnen de Sectorraad Paarden wordt op nationaal niveau samengewerkt. Besloten werd tot de instelling van enkele werkgroepen waarin van KNHS-zijde werd geparticipeerd door de algemeen directeur en MT-leden. Die aanpak resulteerde in de oplevering van een aantal belangrijke dossiers waaronder de concretisering van het door de Tweede Kamer gevraagde welzijnsbeleid in twaalf richtlijnen. De KNHS werkt actief samen met sectorpartners in de Sectorraad Paarden. De Sectorraad gaat een volgende fase in, die het nodige van alle sectorpartners gaat vragen, zowel inhoudelijk als financieel. De KNHS geeft ook een stevige invulling aan de samenwerking met de nationale sportkoepel NOC*NSF en op internationaal gebied binnen de internationale paardensportfederatie FEI en de sinds enige tijd bestaande European Equestrian Federation (EEF). In 2011 trad Theo Ploegmakers toe tot het bestuur van laatstgenoemde organisatie; hij beheert de portefeuille ontwikkeling paardensport in Europa. Binnen de FEI werd Johan Heins benoemd tot Honorary Steward General Jumping en werd Raymond Grether in het FEI Reining Committee gekozen. Het mandaat van Hanneke Gerritsen in het FEI Para Equestrian Committee en van Frank Kemperman in het FEI Dressage Committee werd verlengd.

Met waardering memoreren wij de inzet van de medewerkers binnen de **KNHS-kantoororganisatie**. Velen van hen zijn ook vaak actief in de avonduren, inherent aan het werken voor een sportorganisatie met veel vrijwilligers. Het ICT-project nadert zijn voltooiing; men heeft het veranderingsproces man- en vooral 'vrouwmoedig' (het personeel van de KNHS is een getrouwe afspiegeling van de achterban; 80% is vrouw) handen en voeten gegeven. De samenwerking met de Ondernemingsraad was ook dit jaar plezierig en constructief te noemen.

Wij willen dit voorwoord afronden met een groot compliment aan al die duizenden **vrijwilligers**, die het mede mogelijk maken, dat onze sport floreert. Tijdens de Nieuwjaarsbijeenkomst 2012 heeft de voorzitter hen een pluim op de hoed gestoken. We willen die woorden hier graag vastleggen.

Hoe komt het toch, dat we als sport kunnen bestaan? Hoe komt het toch, dat we jaarlijks pakweg 8.000 wedstrijden kunnen organiseren? Hoe komt het toch, dat we zo'n 1.400 verenigingen in de benen kunnen houden? Hoe komt het toch, dat ook professionele manegebedrijven niet zonder hun inzet kunnen? Juist, door de vrijwilliger! Wat hebben we veel aan hen te danken. Zonder hen is onze sport kansloos!

Minister Edith Schippers van Volksgezondheid, Welzijn en Sport heeft de Tweede Kamer in mei 2011 voorgerekend, dat de sport iets minder dan 1% van het bruto binnenlands product voor zijn rekening neemt. Dat komt voor de totale sport neer op pakweg 6 miljard euro. Veelbetekenend voegde ze daaraan toe: *dat is exclusief de inzet van één miljoen vrijwilligers*. Nu valt op elke rekensom wel wat af te dingen, maar als we de gegenereerde omzet van de paardensport op 1,5 miljard euro stellen -en dat doen we al jaren- dan is daarmee het belang en de omvang van onze sport aangegeven. In navolging van de minister zeg ik: *dat is exclusief de inzet van de duizenden vrijwilligers, die onze sport mogelijk maken*.

Dank u wel, jurylid, dat toch maar weer in de auto klom. Dank u wel, parcoursbouwer in weer en wind. Dank u wel, penningmeester die weer achter de centen aanging. Dank u wel, ringmeester dat u alles in goede banen leidt. Dank u wel, vrijwilliger, die de bodem sleepte, de buitenritten organiseerde en de paarden voerde. Dank u wel!

Theo Ploegmakers
Voorzitter

John Bierling
Algemeen directeur

Ermelo, april 2012.

2. Topsport: het jaar van Adelinde Cornelissen

Het Europese Kampioenschap Dressuur te Rotterdam was een in alle opzichten geslaagd evenement. Dat werd mede veroorzaakt door het voortreffelijke optreden van **Adelinde Cornelissen met Jerich Parzival**. Zij werden met overtuiging Europees Kampioen in de Grand Prix Special en de Kür op muziek. Het team, dat onder aanvoering van Edward Gal met Moorlands Totilas in 2010 nog wereldkampioen werd, moest genoegen nemen met de overigens welverdiende bronzen medaille. Het optreden van Totilas voor Duitsland liep uit op een teleurstelling; kennelijk is sportief succes toch niet altijd te koop. Voor Adelinde Cornelissen was 2011 een topjaar want eerder al zegevierde ze met overmacht in de Wereldbekerfinale Dressuur in Leipzig. Ze bereikte door haar successen de eerste plaats op de wereldranglijst en werd tijdens de General Assembly van de FEI in Rio de Janeiro gehuldigd met de uitreiking van de FEI Best Athlete Award 2011. Emmelie Scholtens ontpopt zich meer en meer als specialist in het klaarmaken van jonge dressuurpaarden voor het wereldkampioenschap. Ze won met Astrix goud bij de zesjarige en brons bij de vijfjarige dressuurpaarden.

Voor de **springruiters** was de deelname aan het Europees Kampioenschap Springen 2011 te Madrid uiteindelijk het verhaal van 'net niet'. Het team werd vierde, maar de missie om zich te kwalificeren voor de Olympische Spelen was succesvol en dat vergoedde veel. In het individuele klassement werd Gerco Schröder eveneens vierde met Eurocommerce New Orleans en Jeroen Dubbeldam werd zesde na eerder met zijn paard BMC Van Grunsven Simon de derde plaats tijdens de Wereldbekerfinale Springen te hebben veroverd. Het springteam was dit jaar uitstekend op dreef tijdens de Nations Cup met drie aansprekende overwinningen in Rome, Sankt Gallen en Aken en werd uiteindelijk tweede in de eindrangschikking. Gerco Schröder deed met Eurocommerce London van zich spreken door een overwinning in de Global Champions Tour in Rio de Janeiro, die een eerste prijs van maar liefst € 320.000 opleverde. Stal Eurocommerce was dit jaar trouwens heel succesvol; naast de al genoemde successen was er de winst in een flink aantal Grote Prijzen. De jarenlange bijdrage van Ger Visser en zijn team aan de Nederlandse springsport verdient alle waardering.

In de mensport werd 2011 het jaar van **vader en zoon Chardon**. Vader IJsbrand werd Europees Kampioen in Breda en met Koos de Ronde (individueel brons) en Theo Timmerman (vijfde) in zijn kielzog werd ook het team Europees Kampioen. Breda was een geslaagd evenement. Tijdens de Wereldbekerfinale in Leipzig werd IJsbrand derde. Zoon Bram Chardon zag een succesvol jaar bij de ponyvierspannen bekroond met de wereldtitel te Lipica. Hij leverde daarmee ook een stevige bijdrage aan de zilveren medaille van het team. Inderdaad, de appel valt niet ver van de stam! Ook de tweespanrijders streden om het Wereldkampioenschap in Conty in Frankrijk en met succes. Het team, bestaande uit Tom Engbers, Gerard Leijten en Harry Verstappen, beklom de hoogste trede op het ereschavot; de eerstgenoemde veroverde brons in het individuele klassement.

Uit het bovenstaande valt te destilleren, dat Nederland in de **drie wereldbekerfinales** in Leipzig steeds een vertegenwoordiger op het podium had. Ons land presteerde dat als enige.

Ook aan andere kampioenschappen werd met succes deelgenomen. Aan het einde van het jaar stond de teller op 25 medailles, een prachtige score waaraan ook de **jeugd** een belangrijke bijdrage levert. Zo was er ook goud voor Dana van Lierop en Lisa Nooren. Wie de jeugd heeft, heeft de toekomst, doet nog steeds opgeld. Het Rabobank Talentenplan speelt daar al vele jaren succesvol op in. Elders is daarover meer te lezen. Talent van het Jaar 2010 werd Maikel van der Vleuten; deze talentvolle jonge springruiter maakte deze verkiezing meer dan waar. Hij werd door bondscoach Rob Ehrens driemaal ingezet in de Nations Cup-wedstrijdcyclus, maakte deel uit van het E.K.-team en won viermaal een Grote Prijs.

In de **reining** excelleerde Rieky Young-Van Osch als vanouds. Ze werd wereldkampioen tijdens de World Reining Finals in de Restricted Division met Brandy Chex en bereikte aan het einde van het jaar de eerste plaats op de FEI World Reining Ranking List.

BELEIDSONTWIKKELINGEN

De inspanningen om de Olympische discipline **eventing** naar een hoger niveau te tillen betaalden zich in 2011 slechts ten dele uit. Voor twee ruiters gloort een startplaats in Londen. Met aansprekende resultaten in het voorjaar van 2012 kan er misschien toch een team naar de Spelen. De deelname met een dressuurteam aan de **Paralympics** lijkt zeker. Opmerkelijk is de sterk toegenomen concurrentie; in vele landen wordt geïnvesteerd in goede paarden en een professionele aanpak. Ook binnen de **endurancesport** wil men hoger op. Onder de leiding van bondscoach Emile Docquier is men een andere weg ingeslagen. De vijfde plaats van het team tijdens het loodzware Europese Kampioenschap in Florac (Frankrijk) onderstreept, dat men op de goede weg is.

Meer algemeen hebben de gevestigde paardensportlanden de **concurrentie van opkomende landen** te duchten, vooral omdat men bereid is daar topsport royaal te financieren. Wil Nederland een van de toonaangevende landen blijven, dan zullen we met deze ontwikkeling rekening moeten houden. Waar de KNHS geen directe invloed op de aankoop en het behoud van toppaarden heeft, is het beleid erop gericht waar mogelijk het flankerende beleid te optimaliseren om een zo goed mogelijk **prestatieklimaat** te creëren waarbij de focus gericht is op successen tijdens internationale kampioenschappen. Mede daarom willen wij investeren in onze relatie met de eigenaren. In 2011 hebben we daartoe een flinke stap voorwaarts gezet zoals in het voorwoord van dit jaarverslag is te lezen. Ook is de focus gericht op het presteren in teamverband, tot nu toe in de paardenwereld relatief onbekend en onbemand, door individuele mentale en groepsdynamische teambegeleiding. Wie in de topsport wil excelleren moet mentaal en fysiek optimaal zijn. Daarom ondergaan alle kaderleden ook een sportmedische keuring en staat voor 27 kaderleden een wekelijkse fysieke training op de agenda. Ook de begeleiding van de toppaarden willen we intensiveren. Er werd een contract afgesloten met de Gezondheidsdienst voor Dieren om de toppaarden preventief te gaan monitoren door middel van bloedproeven en bloedwaardenonderzoek. Ook het uitvoeren van een pezenscan met de meest innovatieve apparatuur werd voorbereid en past in dit beleid. De uitrol van beide is in januari 2012 van start gegaan.

De KNHS voldoet met de reeks van succesvolle internationale kampioenschappen en wereldbekerfinales in ons land ruimschoots aan de doelstelling van NOC*NSF om in het kader van het **Olympisch Plan** zoveel mogelijk internationale evenementen naar ons land te halen.

Om de eventing onder jeugdruiters te stimuleren werd een **perspectievengroep eventing** opgericht. Tijdens de spring- en terreintrainingen werd deze groep door bondscoach Martin Lips en Henk Jan Lozeman begeleid en beoordeeld. In de disciplines mannen en reining werd een scoutingdag georganiseerd, die talentvolle spannen en veelbelovende reiningcombinaties opleverde.

NOC*NSF focust nadrukkelijk op een plaats bij de tien beste sportlanden ter wereld. Om dat doel te bereiken wil men het **subsidiebeleid** aanpassen. Kort gezegd komt het er op neer, dat goed presterende bonden meer geld krijgen, maar dan ook afgerekend worden op hun successen. Dit beleid is in het begin van 2012 door de algemene ledenvergadering van NOC*NSF aangenomen. De KNHS behoort bij de succesvolle bonden. Deze ontwikkeling is een extra stimulans om het topsportbeleid een zo optimaal mogelijk invulling te geven.

INSCHRIJVINGEN

In 2011 zijn in alle disciplines inschrijvingen verzorgd voor maar liefst 21.400 internationale starts, nagenoeg even veel als in 2010.

3. Wedstrijdsport: focus op kwaliteitsverbetering

ALGEMEEN

In de loop van het jaar zijn de afdeling Handhaving, inclusief de ondersteuning van de tuchtrechtelijke colleges en de Commissie van Beroep, en de afdeling Opleidingen onder de verantwoordelijkheid van de manager wedstrijd sport gebracht. Op 1 april 2011 trad de heer W.J. (Willem) Luiten in deze functie in dienst.

SPORTONTWIKKELING

Algemeen

Om te kunnen deelnemen aan wedstrijden dienden deelnemers al decennia lang een startkaart aan te vragen en startcoupons aan te schaffen. Het automatiseringsproces was in 2011 zo ver gevorderd, dat de introductie van de startpas als vervanging van de genoemde documenten per 1 januari 2012 haalbaar was. Om de introductie goed te laten verlopen werden in het land voorlichtingsbijeenkomsten gehouden en werden de deelnemers ook op andere wijze geïnformeerd. Het behoeft geen betoog, dat deze verandering veel impact had, maar tegelijkertijd past in het beleid van kwaliteitsverbetering binnen de sport.

De functie van medewerker sportontwikkeling heeft zich in versnelde mate ontwikkeld tot de functie van accountmanager voor de gehele discipline. De accountmanager is in het bezit van of maakt zich de sporttechnische kennis eigen, is aanspreekpunt, vraagbaak, adviseur en ondersteuner. De ervaringen binnen de discipline en de kantoororganisatie zijn positief.

Het Wedstrijdplatform besloot tot het instellen van zogenaamde themagroepen, die een belangrijk onderwerp bespreken en voorstellen formuleren. Doelstelling was de betrokkenheid van de ledenraadsleden bij de ontwikkeling van beleid te vergroten door gebruik te maken van de aanwezige deskundigheid. De eerste ervaringen zijn ronduit positief.

Op 1 april 2011 is het nieuwe Algemeen Wedstrijdreglement van kracht geworden. In de loop van het jaar werden wijzigingen in diverse disciplinereglementen voorbereid.

Dressuur

Meest in het oog vallend was het besluit om de wedstrijden in de klasse ZZ-Licht vanaf 1 oktober 2011 te verrijden tijdens categorie 2- en 3-wedstrijden, die worden verreden onder verantwoordelijkheid van de regio's. Deze wijziging ging met de nodige emoties gepaard, maar de eerste evaluatie laat zien, dat er sinds de invoering meer ZZ-Licht-wedstrijden zijn verreden en het aantal starts in deze klasse is toegenomen. Kanttekening daarbij is, dat het gemiddelde aantal starts per rubriek wel is afgenomen.

De discussie over het veiligheidshoofddekseel werd weer actueel, enerzijds omdat de FEI het voornemen heeft het gebruik ervan aan te scherpen, anderzijds omdat enkele ernstige voorvallen de noodzaak om een veiligheidshoofddekseel te dragen onderstreepten. De verwachting is, dat de voorgestelde aanscherping van het beleid ter zake de steun van de Ledenraad krijgt. Nu enkele topruiters hun dressuurhoed hebben ingeruild voor een moderne en eigentijdse veiligheidshelm kan het veranderingsproces mogelijk versneld worden doorgevoerd.

In samenwerking met het KWPN is een proef gedaan met de zogenaamde redondodressuur waarbij jonge dressuurpaarden werden gereden in ronde ringen met een doorsnede van 40 en 60 meter, in plaats van vierkante ringen van 20 x 60 meter. De conclusie was, dat naast praktische problemen (tijdens wedstrijden zijn ronde ringen moeilijker plaatsbaar) de beoordeling van de proeven niet zoveel beter was, dat blijvend succes te verwachten was. Dit project krijgt dan ook geen vervolg.

Springen

Bij de ontwikkeling van het nieuwe rijstijlprotocol voor rijstijlwedstrijden klasse B werd gebruik gemaakt van een themagroep. Het project werd succesvol afgerond. De invoering is in 2012 voorzien.

Eventing

Samen met het KWPN werd voor de derde keer het nationale kampioenschap voor jonge eventingpaarden georganiseerd. De 33 deelnemers (het dubbele voor voorgaande jaren) reden hun terreinproef op de nieuwe eventingbaan van het KNHS-centrum.

Maar liefst 330 combinaties werden ingeschreven voor de eventingwedstrijd voor de lagere klassen op ons centrum. Hevige regenval noopte de organisatoren de wedstrijd naar een latere datum te verplaatsen. Dat leverde veel extra werk op, maar de organisatie werd beloond met een zeer geslaagd evenement.

Een voorstel om de cijfers voor rijstijl een belangrijkere rol te geven bij het opmaken van het klassement kreeg de steun van Wedstrijdplatform en Ledenraad.

Mennen

Tijdens Horse Event vond een geslaagd menseminar plaats, dat werd bezocht door ruim 130 personen tegen 50 in het jaar daarvoor.

Het ontwikkelen van een opleiding en trainingsrubrieken voor 'groene' menpaarden vanaf vier jaar werd in gang gezet.

Binnen de mensport worden een aanzienlijk aantal wilde wedstrijden verreden. Deelnemers daaraan lopen allerlei risico's. Met diverse organisaties is overleg gevoerd om hun wedstrijden aan te melden bij de KNHS; het resultaat was bevredigend en de werkwijze en aanpak worden vervolgd.

Endurance

Een discussie kwam op gang om de mendurance onder te brengen bij de mensport. In 2012 moet daarover een beslissing vallen.

De endurance is een sport waarbij hoge eisen worden gesteld aan de gezondheid en het welzijn van de deelnemende paarden. Dat vraagt om een goede veterinaire begeleiding tijdens de wedstrijden en die is er dan ook. Het gevolg is, dat er veel dierenartsen moeten worden ingezet. Een nieuwe coördinator wedstrijd dierenartsen is geworven en ingewerkt om dit proces te organiseren en te begeleiden.

Aangespannen Sport

Een eerste aanzet werd gegeven in het onderzoek naar de invloed van reglementair toegestane hulpmiddelen op het welzijn van de paarden in de aangespannen sport (Tuigpaarden, Tuigpaarden Fries ras en Hackneys), Het onderzoek krijgt in 2012 een vervolg.

Het toekomstplan voor deze tak van paardensport is voor een belangrijk deel uitgerold en krijgt de komende tijd zijn vertaling in de wedstrijdreglementen.

Aangepast Sporten

Het aangepast sporten is sinds jaar en dag binnen de KNHS geïntegreerd. In de lijn van die ontwikkeling, waarin de KNHS binnen de sportwereld voorop liep, kwam aan het einde van het jaar overleg op gang met de Federatie Paardrijden Gehandicapten (FPG) om een andere vorm en een intensievere wijze van samenwerking te kiezen.

De BMC Centaur Cup 2010-2011 was een succes, werd geëvalueerd en krijgt een vervolg. De ruiters blijken zeer gemotiveerd om deel te nemen en de competitie kreeg de gewenste publiciteit. De competitie draagt in belangrijke mate bij in het aantal startmogelijkheden tijdens grootschalige evenementen waarvan de entourage vergelijkbaar is met de topevenementen voor de aangepaste sporters zoals de Paralympics en internationale kampioenschappen.

Het inplannen van classificatiekeuringen verliep moeizaam en leidde tot een wachtlijst. Na overleg met Gehandicaptensport Nederland zijn nieuwe classifiërs geworven en ingezet. Via een inhaalactie werd de achterstand weggewerkt. Later in het jaar heeft evaluatie van de samenwerking plaatsgevonden. Besloten is dit overleg jaarlijks te herhalen.

Impuls

Het concept Impuls, dat nieuwkomers in de sport stimuleert om eens deel te nemen aan een laagdrempelige wedstrijdvorm, biedt de wedstrijdgevendende organisaties veel vrijheid in het uitschrijven van rubrieken. Dat leidde tot onduidelijkheid. Inmiddels is een plan beschreven waarin helderheid wordt verschaft over de rubrieken, die onder Impuls vallen en in welke vorm dergelijke rubrieken kunnen worden verreden. Een nieuwe marketingstrategie wordt ontwikkeld.

Bixie

Bixie, de laagdrempelige wedstrijdvorm voor jeugdige ponyruiters, geniet een toenemende belangstelling. In 2011 werden 312 wedstrijden gehouden (2010: 219). Er zijn 175 personen opgeleid als Bixiejurylid.

Op 3 mei 2011 vond de jaarlijkse Bixie-dag op het KNHS-centrum te Ermelo plaats. Binnen de kortste keren was het maximale aantal deelnemers (400) bereikt en zij beleefden een bijzonder geslaagde dag.

ACCOUNTMANAGEMENT

De afdeling Accountmanagement is na evaluatie heringericht. De accountmanagers worden ingezet ter ondersteuning van lokale verenigingen, kringen en regio's en leveren een bijdrage aan de uitrol

van KNHS-beleid. De focus werd scherpgesteld en voor 2011 gericht op de thema's digitalisering van de uitslagen, paard en welzijn en Enjoy the Ride. Vanuit de nieuwe visie op de inhoud van het accountmanagement werden actieplannen voor 2012 ontwikkeld. Daarbij zal gebruik worden gemaakt van vrijwillige accountmanagers, die kunnen worden ingezet bij afgebakende inhoudelijke onderwerpen. De accountmanagers zullen de verbindende factor zijn en ondersteunend aan en faciliterend voor deze vrijwilligers zijn.

HANDHAVING

Afdeling Handhaving

In 2011 is de beoogde vereenvoudigde afdoening van foutstarters op de Regio-, KNHS- en Nederlandse Kampioenschappen gerealiseerd. In plaats van een opgave bij de Aanklager bij een foutstart op de kampioenschappen en vervolgens een schikkingsvoorstel door de Aanklager en/of een aangifte bij het Tuchtcollege worden foutstarters op de kampioenschappen na een reglementswijziging per 1 april 2011 nu door middel van een door de kantoororganisatie op te leggen administratieve heffing afgedaan. De op te leggen administratieve heffing is opgenomen in de Wedstrijdtarievenlijst en bedraagt € 250,--.

Aan het project Federatievertegenwoordiger 'nieuwe stijl', gericht op meer toezicht, controle en handhaving op paardenwelzijn en fair ride, is verder uitvoering gegeven. Voor de Regio-, KNHS- en een aantal Nederlandse Kampioenschappen heeft daarbij de aanwijzing van de Federatievertegenwoordigers vanuit de KNHS plaatsgevonden.

Bij het invorderen van gelden is door de afdeling Handhaving ondersteuning verleend. Hierbij betrof het 207 keer een niet betaald lidmaatschapsgeld aan een vereniging, 66 keer een niet betaald inschrijfgeld voor een wedstrijd en 9 keer wegens het niet of niet correct afmelden van een wedstrijd.

Als gevolg van geconstateerde administratieve verzuimen zijn circa 600 administratieve maatregelen genomen.

Tuchtrechtspraak

In 2011 is in 38 zaken (waarvan 4 uit 2010) door de KNHS opgave bij de Aanklager gedaan. Het Tuchtcollege heeft 10 zittingen gehouden waarin 30 zaken zijn behandeld waarbij 27 keer de overtreding(en) bewezen zijn verklaard en betrokkene is veroordeeld en tweemaal de overtreding(en) niet bewezen zijn verklaard en betrokkene is vrijgesproken. In één zaak zal door het Tuchtcollege nog in 2012 uitspraak worden gedaan.

In drie zaken is door de betrokkene bij de Raad van Appèl hoger beroep ingediend waarbij twee keer door de betrokkene een verzoek is gedaan tot opschorting van de opgelegde straffen. In beide gevallen is het verzoek tot opschorting deels toegewezen. De Raad van Appèl heeft drie zittingen gehouden waarin drie zaken zijn behandeld. In twee zaken is uitspraak gedaan waarbij eenmaal de overtreding(en) bewezen zijn verklaard en de Raad de uitspraak van het Tuchtcollege heeft bevestigd en eenmaal de uitspraak van het Tuchtcollege door de Raad is vernietigd en de overtreding(en) deels wel en deels niet bewezen zijn verklaard. In één zaak zal door de Raad van Appèl in 2012 uitspraak worden gedaan.

Commissie van Beroep

In 2011 zijn geen zaken bij de Commissie van Beroep aangebracht.

OPLEIDINGEN

Algemeen

Veel mensen, die beginnen te rijden, missen basiskennis over de omgang met paarden. Daarom is dit onderwerp een belangrijk onderdeel in de eerste fase van de basisopleiding instructeur op niveau 2. Zowel vereniging- als manege-instructeurs worden opgeleid, die leden en klanten aan zich binden door boeiende en gevarieerde lessen. Het is de bedoeling de nieuwe niveau 2-opleiding in modulevorm aan te bieden; de voorbereidingen daartoe zijn in 2011 in gang gezet.

De samenwerking met de FNRS op het gebied van opleidingen werd geïntensiveerd en zal de komende jaren verder worden uitgebouwd.

E-learning is een ontwikkeling in het onderwijs, die past bij deze tijd. Het 'online leren' bevindt zich binnen de KNHS in de testfase. Docenten van de juryopleidingen kunnen 33 proeven afspelen en beoordelen aan de hand van een leeg protocol waarna dat vergeleken kan worden met het normprotocol. In 2012 zal deze applicatie naar verwachting voor alle juryleden beschikbaar komen.

De invoering van de licentiestructuur voor instructeurs kwam in 2011 van de grond. Er werden 1.414 licenties op alle niveaus verstrekt. Voor de licentiehouders geldt, dat zij zich regelmatig dienen bij te scholen tijdens door de KNHS georganiseerde of door de KNHS erkende bijscholingen.

Het Master Plan Officials heeft zijn waarde voor de dressuursport inmiddels bewezen. In 2011 werd gestart met het uitwerken van het Plan voor de opleidingsstructuur, de functieprofielen en de wijze van selecteren voor de disciplines springen, mennen en voltige.

Het aantal deelnemers aan de bijscholing van juryleden, die gedurende twee dagen werd gehouden, bedroeg meer dan 1.000 personen. Zij volgden de presentaties van Emmelie Scholtens, Wim Ernes en Martin en Tim Lips nauwgezet. Het Trainersseminar 2011 trok ruim 600 bezoekers.

De opleiding instructeur niveau 5 werd verder ontwikkeld en was aan het einde van het jaar toe aan de pilot-fase. Deze opleiding is gekoppeld aan de ontwikkeling en implementatie van het EVC-traject. EVC staat voor Elders of Eerder Verworven Competenties. Door het ontwikkelen van een systematiek waarmee competenties erkend worden, kan het opleidingstraject voor mensen met een bepaalde mate van ervaring aanzienlijk worden bekort. Dat kan het volgen van een opleiding aantrekkelijker maken.

De official pin werd ingevoerd en aan alle daarvoor in aanmerking komende officials verstrekt. Deze pin draagt bij aan een grotere herkenbaarheid van officials tijdens wedstrijden.

Kwantitatief overzicht opleidingen en bijscholingen van instructeurs en officials in 2011

Bijscholing officials

Soort	Aantal
Mennen	200
Parcoursbouwers springen	100
Juryleden springen	425
Juryleden Lichte en Zware Tour	80
Overige officials	50
Totaal aantal bijgeschoolde officials	855

Opleiding officials

Soort	Aantal
Mennen	24
Juryleden springen	10
Federatievertegenwoordigers	11
Stewards	6
Juryleden dressuur klassen B en L	94
Juryleden dressuur klasse M	82
Juryleden dressuur klasse Z en ZZ-Licht	55
Totaal aantal opgeleide officials	282

Opleiding instructeurs

Soort	Aantal
Niveau 2	614
Niveau 3 dressuur	29
Niveau 3 allround	7
Niveau 4 dressuur	28
Niveau 4 mannen	9
Module eventing	15
Totaal aantal opgeleide instructeurs	688

Bijscholing instructeurs

Soort	Aantal
Niveau 2	1.020
Niveau 3 en 4	700
Mennen	130
Totaal aantal bijgeschoolde instructeurs	1.850

4. Recreatiesport: enjoy the ride!

ALGEMEEN

Genieten van een rit op of achter je paard! Hoe herkenbaar voor iedere ruiter, amazone en menner, voor iedere wedstrijdruiter en recreant. Uit onderzoek is gebleken, dat de meeste wedstrijdruiters ook recreant zijn. Eind 2007 kwam de fusie van de KNHS met de KNHS Recreatiesportvereniging tot stand en sindsdien hebben elf vertegenwoordigers van de recreatiesporters zitting in de Ledenraad en het Recreatiesportplatform. Hun zittingstermijn liep eind 2010 af en na verkiezingen trad begin 2011 een deels vernieuwd gezelschap aan terwijl drie personen werden aangewezen als reserve. Behoefde er in de vorige termijn van deze 'reservisten' geen gebruik te worden gemaakt, in 2011 zijn de drie inmiddels aangetreden. In twee gevallen was dat nodig omdat zij in dienst traden van de KNHS: Hester van der Bij werd benoemd tot advocaat/directiesecretaris en Bob van Asselt tot hoofd nationaal hippisch centrum. Het derde vertrekkende ledenraadslid was Pieter Masee; hij werd lid van het FNRS-bestuur.

Enjoy the Ride

Door de jaren heen is er ten behoeve van de recreatieve paardensporters veel gedaan en ontwikkeld. Het door de KNHS ontwikkelde buitenrijconcept 'Enjoy the Ride' is misschien wel de meest aansprekende exponent daarvan. Tijdens een georganiseerd 'buitenrij-event' rijden recreatiesporters samen een rit door een mooi stukje Nederland. In 2011 gebeurde dat 35 keer met in totaal bijna 2.000 ruiters en menners. Dat mag een doorbraak worden genoemd. Van iedere rit zijn mooie en enthousiaste verhalen te vertellen. De website is in 2011 verder ontwikkeld met onder andere de mogelijkheid voor de organisatoren en de deelnemers om digitaal in te schrijven en te betalen. Deelnemers maken gebruik van de sociale media om met elkaar af te spreken aan welke rit ze willen deelnemen. Eén wel heel opvallend evenement willen we met name noemen. In oktober werden op vijf locaties Pink Ribbon-ritten gereden met in totaal meer dan 500 deelnemers, die met elkaar het mooie bedrag van € 16.613,-- bijeen brachten, dat door John Bierling, algemeen directeur van de KNHS, en Wilfred Franken, directeur van de FNRS, kon worden overhandigd aan een vertegenwoordiger van Pink Ribbon, de organisatie die de strijd met borstkanker heeft aangeboden.

In het voorwoord wezen wij reeds op de geïntensiveerde samenwerking met de FNRS. Dat geldt ook voor alle aspecten van het buiten rijden. Aan het einde van het jaar werd het marketingplan 'Enjoy the Ride' 2012 opgeleverd.

BELANGENBEHARTIGING

Actieplan Buitensport

De KNHS is initiatiefnemer en trekker van het project Actieplan Buitensport, dat beoogt te komen tot een goede en veilige toegankelijkheid van het buitengebied en een permanente financiering van de aanleg, het beheer en het onderhoud van voorzieningen voor de buitensporten.

In 2011 is duidelijk geworden, dat de reguliere budgetten van terreinbeheerders, provincies en gemeenten tot 60% door het Rijk gekort worden. Dit is een ontwikkeling, die grote gevolgen heeft. Daar komt bij, dat de beleidsverantwoordelijkheid door het Ministerie van Economische zaken, Landbouw en Innovatie (EL&I) gedecentraliseerd is. De provincies zijn nu verantwoordelijk voor dit beleidsterrein, echter zonder de bijbehorende budgetten. Voor de sportsector heeft dit tot gevolg,

dat in gesprek moet worden gegaan met twaalf provincies, die elk een eigen beleid en visie hebben. Buitensporten hebben nu al een groot aandeel in de sportparticipatie en gezien hun laagdrempeligheid ook groeipotentie. Deze ontwikkeling lijkt dan ook haaks te staan op de doelstelling van de Sportagenda 2016 om de sportparticipatie naar 75% van de Nederlandse bevolking te brengen.

Begin april vond de start van het buitensportseizoen plaats tijdens een Enjoy the Ride-evenement bij Manege Nieuw-Amstelland in het Amsterdamse Bos. Van de gelegenheid werd gebruik gemaakt om in de media aandacht te vragen voor veilig buitenrijden en menen op de openbare weg en in het bosgebied. Tijdens deze geslaagde startbijeenkomst hebben de partners in het Actieplan Buitensport, NOC*NSF, het Nederlands Instituut voor Sport en Bewegen (NISB) en de sportbonden KNBLO-NL, NWB, KNAU en KNHS het plan ondertekend. Daarna is het plan gepresenteerd aan onder andere de Vereniging van Nederlandse Gemeenten, het Interprovinciaal Overleg en het Olympisch Vuur. Verschillende actiepunten zijn opgepakt. Mogelijke financieringsconstructies zijn verkend, onder andere met Staatsbosbeheer, het Bosschap, het Groenfonds en de Rabo-streekrekening. Met de Provincie Gelderland wordt de inrichting van een voorbeeldgebied voorbereid. Voor het projectleiderschap in 2012 en de financiering van de communicatie is een subsidieaanvraag bij NOC*NSF ingediend.

Landelijke belangenbehartiging

Het aantal ecoducten (wildviaducten over snelwegen en spoorlijnen) neemt toe. Deze zijn over het algemeen niet toegankelijk voor recreatiesporters terwijl er goede voorbeelden zijn waarbij wandelen, fietsen en paardrijden/mennen samen kunnen gaan met de natuurfunctie. Dit is ook door onderzoek bewezen. De Tweede Kamer heeft eind 2010 in een aangenomen motie de minister opgedragen de ecoducten open te stellen tenzij zwaarwegende argumenten vanuit het natuurbelang daartegen pleiten. Tot nu toe geven de verantwoordelijke organisaties daar geen gehoor aan, maar de rechter heeft bepaald, dat de toegang geregeld moet worden door de terreinbeheerder waar het ecoduct onder valt. Daarom is overleg gestart met terreinbeheerders, waarbij Staatsbosbeheer heeft aangegeven proeven te willen doen met toegang mits dit door onderzoek gevolgd wordt. KNHS en Staatsbosbeheer zoeken naar financiering voor het onderzoek.

Samen met het Wandelnet en het Fietsplatform is de inspraakprocedure met Prorail bijgehouden. Tot nu toe is de voorgenomen sluiting van 15 overwegen tegengehouden terwijl bij andere sluitingen aanvullende maatregelen zijn genomen. De sluiting van overwegen gebeurt uit het oogpunt van veiligheid, maar heeft soms grote impact voor de recreatiesporter, die dan een grote omweg moet maken. Met Prorail is overeengekomen, dat voorgenomen sluitingen in het voortraject worden voorgelegd.

Na intensief lobbyen bij Rijkswaterstaat door KNHS, Wandelnet en Fietsplatform om bij de planning en realisatie van 'snelle' infrastructuur gelijkwaardig rekening te houden met 'langzame' infrastructuur is na een studiedag waarbij gemeenten, provincies, recreatieorganisaties, Rijkswaterstaat en natuur- en landschapsorganisaties aanwezig waren afgesproken pilotprojecten te zoeken waarin gezamenlijk naar oplossingen van deze problematiek wordt gezocht met als doel dit onderwerp op de politieke agenda te krijgen. In het verlengde hiervan is een inspraakreactie van gelijke strekking gegeven op de ontwerpstructuurvisie Infrastructuur en Milieu, die het Ministerie van Innovatie & Milieu heeft uitgebracht. De reactie is in de visie overgenomen.

Regioconsulenten

De 26 regioconsulenten van de KNHS vormen, ondersteund door de afdeling Recreatiesport, een onmisbare schakel in de regionale belangenbehartiging. Zij nemen het initiatief voor de planvorming en realisering van (knooppunt)routenetwerken, fungeren als deskundigen naar overheden, zijn aanspreekpunt voor paardensporters en lossen knelpunten op, die zich op bestaande routes voordoen.

De regioconsulenten hebben weer een aantal mooie successen behaald. Zo is in het Groninger Reitdiepdal een ruiterspad aangelegd, dat twee routenetwerken met elkaar verbindt waardoor de uitrijmogelijkheden aanzienlijk zijn vergroot. In Twente is de aftrap gegeven voor een knooppuntennetwerk met 400 km pad waarbij met 200 grondeigenaren wordt samengewerkt. De gemeente Veere heeft geld beschikbaar gesteld van de realisering van 220 km ruiters- en menroutes. Nieuwe routes werden geopend bij onder andere Etten-Leur, Rijsbergen, Epe, Cranendonc en op de Utrechtse Heuvelrug. In Barneveld werd een unieke route over boerenland geopend. Het Waterschap heeft als onderdeel daarvan speciaal voor paarden een veilige, doorwaadbare plaats in de snel stromende Barneveldse Beek aangelegd.

Onze regioconsulenten moeten een lange adem hebben omdat het vaak jaren duurt eer de planvorming, financiering en vergunningen resulteren in de uitvoering van het plan. Lopende plannen worden bijvoorbeeld uitgewerkt in de Noordoostpolder, in Zuidelijk Flevoland, op diverse plaatsen in Limburg, in het Krommerijengebied in de provincie Utrecht, in West-Brabant, op Schouwen-Duiveland, in Noord-Holland en in acht gemeenten in de omgeving van Eindhoven.

Integratie examens

Vertegenwoordigers van de SRR, FNRS en KNHS zijn gestart met de integratie van de examens voor het ruitersbewijs, koetsiersbewijs en menbewijs waarbij externe deskundigen worden ingeschakeld. Het doel is te komen tot één landelijk erkend examen. De integratie gaat in 2012 zijn beslag krijgen.

Praktijkcursus Paard & Welzijn

In samenwerking met de FNRS is de promotie van de Praktijkcursus Paard & Welzijn voortgezet. Het aantal accommodaties waar deze cursus gevolgd kan worden steeg naar 30. Leden en niet-leden kunnen daar jaarlijks een of meer keren hun kennis en vaardigheden op dit gebied vergroten.

5. Beleidsverantwoording

MEERJARENBELEIDKADER 2011-2016

Eind mei 2011 stelde de Ledenraad het Meerjarenbeleidskader 2011-2016 vast, gids voor zes jaar ontwikkeling van de paardensport en de rol van de KNHS daarin. Gekozen werd voor een langere periode dan gebruikelijk om vanaf 2016 de Olympische cyclus te kunnen volgen. In dit jaarverslag presenteren wij een sterk verkorte samenvatting van dit Meerjarenbeleidskader.

Missie

De Koninklijke Nederlandse Hippische Sportfederatie (KNHS) is de paardensportbond die bevordert dat zoveel mogelijk mensen van jong tot oud op een plezierige en verantwoorde wijze de paardensport kunnen beoefenen, passend bij hun ambitie. Het welzijn van het paard en de paardensporter als lid van de KNHS staan daarbij centraal!

De kernwaarden van de KNHS zijn: ambitieus, deskundig, respectvol, sportief en open.

Visie

De paardensport in Nederland kent grote sportieve successen en is in economisch en maatschappelijk opzicht een factor van betekenis. De omzet in de Nederlandse paardenhouderij bedraagt 1,5 miljard euro. Na de voetbalsport, waarin 1,6 miljard euro omgaat, is de hippische sport in economisch opzicht de tweede sport.

Een bloeiende tak van sport

Er zijn 6.600 hippische of hippisch gerelateerde bedrijven waarin 12.500 mensen werkzaam zijn. In Nederland zijn er 450.000 paarden, 30.000 fokkers en worden er jaarlijks 12.000 veulens geboren. Een miljoen mensen dragen de paardensport een warm hart toe waaronder 450.000 actieve paardensporters. Van hen zijn er 210.000 lid van de KNHS; daarmee behoort de KNHS tot de grootste sportbonden van Nederland. Het merendeel van de paardensporters rijdt of ment recreatief vanuit het plezier in de omgang met het paard. Ongeveer 50.000 combinaties van sporter en paard meten zich jaarlijks met elkaar in wedstrijdverband tijdens meer dan 800.000 starts. Internationaal behaalt Nederland op het hoogste niveau grote successen in mennen, dressuur en springen. Kortom, de paardensport is een groeiende en bloeiende tak van sport. De KNHS faciliteert en versterkt als sportbond deze ontwikkelingen.

Vereniging op maat

De KNHS zet zich in om ledenbehoud en ledengroei te realiseren. De KNHS wil de komende jaren meer aansluiten bij de behoeften van de verschillende typen leden. Het aanbod moet meer op maat, van goede kwaliteit en goed verspreid over het land toegankelijk zijn. Dat vraagt om een heroriëntatie op de wijze waarop het aanbod via verenigingen, ruitersportcentra en andere aanbieders momenteel gestructureerd en ingevuld is.

Samenwerken

De in dit Meerjarenbeleidskader gestelde doelen kunnen alleen worden bereikt door nauw samen te werken met zakelijke partners, partnerorganisaties, overheden en andere stakeholders. Die samenwerking moet passen binnen de voorwaarden van maatschappelijk verantwoord verenigen c.q. ondernemen.

De sportieve infrastructuur moet de leden faciliteren en uitdagen tot het beleven van plezier en tot het leveren van de beste prestaties. De KNHS blijft daarbij ook de komende jaren een belangrijke

rol spelen door verenigingen te steunen bij hun ontwikkeling naar moderne en vraaggestuurde lokale ledenorganisaties. Lokaal en regionaal zal samenwerking tussen verenigingen, manegebedrijven, gemeenten en lokale organisaties tot stand moeten worden gebracht zodat het aanbod aan de leden versterkt kan worden.

Maatschappelijke omgeving

De KNHS zet zich in voor het bevorderen van paardenwelzijn en de veiligheid voor mens, paard en omgeving, een zorgvuldige inpassing van paardensport en paardenhouderij in wet- en regelgeving, ruimtelijke ordening, natuur-, landschap- en recreatiebeleid en de invulling van de gevraagde rol van de paardensport als mededragers van maatschappelijke oplossingen.

Internationaal presteren

Nederland aan de top van de hippische wereld! De paardensport is een kansrijke en bewezen medaillesport en daarmee van groot belang voor het realiseren van de Top 10-ambitie van NOC*NSF. We bouwen aan een winnend topsportklimaat waar topsporters zich binnen bewezen en innovatieve wedstrijd- en trainingsprogramma's optimaal kunnen voorbereiden op het leveren van wereldprestaties. Hiervoor wordt de topsportstructuur geprofessionaliseerd zodat de KNHS binnen de mondiale medaillewedloop structureel haar plek bij de top behoudt.

Internationale samenwerkingsambitie

De KNHS is aangesloten bij de internationale hippische sportkoepel Fédération Equestre Internationale (FEI). Naast de sporttechnische en programmatische samenwerking tussen de hippische sportbonden vraagt de FEI ook nadrukkelijk aan hippisch meer ontwikkelde landen om de nieuw aangesloten landen te ondersteunen. De KNHS gaat met een aantal landen aan de slag!

Communicatie

Om deze doelen en speerpunten te bereiken heeft de KNHS draagvlak en steun nodig. Dialoog en communicatie zijn daarbij onontbeerlijk. De dialoog met de eigen achterban, partners, stakeholders en overheden zal interactief gestimuleerd worden met eigentijdse marketing, communicatie en sponsormiddelen. Zo kunnen de doelen en speerpunten uit het Meerjarenbeleidskader gerealiseerd worden.

JAAR-, INTERN EN OVERIG BELEID

Het meerjarenbeleid, dat niet meer planmatig is opgesteld maar kaderstellend is, vindt zijn uitwerking in concrete jaarwerkplannen, die zijn geënt op het Meerjarenbeleidskader. Het Jaarwerkplan 2012 is daarom geheel anders van opzet dan voorgaande jaren omdat een rechtstreekse koppeling met de doelstellingen van het Meerjarenbeleidskader is tot stand gebracht.

Interne beleidsrapportages

De interne beleidsrapportages worden vervaardigd in de vorm van interne kwartaalrapportages, die in 2011 ook een directe koppeling aan het Jaarwerkplan hebben gekregen. Zo is een logische samenhang ontstaan tussen het Meerjarenbeleidskader, het Jaarwerkplan en de interne beleidsrapportages.

Financiële beleid

Sinds 2010 wordt het financiële beleid vastgelegd in een financieel meerjarenbeleidplan, dat een voortschrijdende cyclus kent.

Welzijnsbeleid

In het Jaarverslag 2010 is uitgebreid gerapporteerd over het welzijnsbeleid van de KNHS, dat zich op acht terreinen manifesteert. Dit beleid is in 2011 zowel intern als extern onverminderd voortgezet. De vertegenwoordigers van de KNHS in de Werkgroep Diergezondheid en de Werkgroep Welzijn van de Sectorraad Paarden hebben een flinke inhoudelijke bijdrage geleverd waardoor de Gids Goede Praktijken en de 'Twaalf richtlijnen voor paardenwelzijn' tot stand konden komen.

Beleid Ruimtelijke Ordening

De KNHS participeert in de Werkgroep Ruimtelijke Ordening van de Sectorraad Paarden.

Verantwoording Goed Sportbestuur

De KNHS voldoet sinds 2008 aan alle eisen van Goed Sportbestuur. In 2011 is dit beleid opnieuw getoetst en in orde bevonden.

Verantwoording Klachtenregeling

In 2011 zijn 88 officiële klachtdossiers aangemaakt (2010: 102). Twee anonieme klachten werden niet in behandeling genomen, terwijl drie klachten niet ontvankelijk waren.

De verwerking van de dossiers leverde het navolgende resultaat op:

- Aantal gegronde klachten: 19;
- Aantal ongegronde klachten: 39;
- Aantal deels gegronde/deels ongegronde klachten: 15;
- Aantal op andere wijze afgehandelde klachten: 7;
- Aantal nog niet afgehandelde klachten: 5;
- Aantal door de klager ingetrokken klachten: 3.

Na drie jaar is de Klachtenregeling in 2011 geëvalueerd. Deze blijkt in een behoefte te voorzien. Ongeveer een derde van de klachten bleek te gaan over jurybeoordelingen in de dressuur (niet te verwarren met gedragingen van officials), die nu eenmaal een subjectief karakter dragen alhoewel het opleiding- en bijscholingsbeleid van dressuurjuryleden beoogt de beoordeling zoveel mogelijk te uniformeren. Deze klachten werden afgerond met de toezending van een standaardbrief. Besloten is deze klachten niet langer ontvankelijk te verklaren. Op de website is bij de Klachtenregeling een permanente toelichting daarop geplaatst.

6. Sportondersteunende diensten

MARKETING EN COMMUNICATIE

De paardensport is voor veel mensen een sport, die met grote belangstelling wordt gevolgd. Aansprekende resultaten leiden tot even aansprekende aantallen communicatiemomenten. Twee voorbeelden illustreren dat. In de maand augustus werd Adelinde Cornelissen Europees Kampioene Dressuur. Onze website www.knhs.nl werd die maand door 233.197 unieke bezoekers bekeken, die 611.509 bezoeken brachten en 2.175.288 pagina's bekeken. Begin september werd IJsbrand Chardon Europees Kampioen Vierspannen. Het Rabofilmpje op Paardensport.tv was met 212.568 views het best bekeken filmpje.

De populariteit van de nieuwe media stijgt snel. In de aanloop naar en tijdens het E.K. Dressuur is veel gebruik gemaakt van Hyves. Dat leverde heel veel response en interactie op. Toch lijkt Hyves over zijn hoogtepunt heen; we constateren een terugloop in leden ten faveure van Facebook. De Facebook-pagina van de KNHS bereikte het maximale aantal van 5.000 leden. Onderzocht wordt of we deze pagina kunnen uitbreiden. Het Twitter-account van KNHSNederland groeit en dit medium wordt steeds actiever ingezet om onze leden te bereiken. Alle nieuwsberichten en nieuwe filmpjes op Paardensport.tv lopen via een RSS-feed automatisch binnen op Twitter, dat ook benut wordt om acties en activiteiten op het KNHS-centrum te promoten. De jongste groep, de ponyruiters, kan terecht op de website www.bixiekids.nl; aan het eind van het jaar hadden 7.272 kinderen een profiel aangemaakt.

De afdeling speelt een belangrijke rol in de nieuwsvoorziening naar de media. In 2011 werden 727 persberichten aangeboden. De mediabegeleiding van het E.K. Dressuur genereerde heel veel aandacht van de pers. De gouden medailles van Adelinde en het minder dan verwacht presteren van Totilas haalden heel veel kolommen in de landelijke, regionale en hippische pers. De samenwerking met de NOS was uitstekend te noemen.

De uitrol van het Scholenplan PaardenLeren is toenemend succesvol. Scholen, FNRS-manegebedrijven, KNHS-verenigingen en zelfs zorginstellingen maakten gebruik van het lesmateriaal, dat aanspreekt getuige de vele positieve reacties.

Tijdens de 10^e editie van Horse Event in Deurne, met jaarlijks circa 30.000 bezoekers het grootste educatieve paardenevenement van de Benelux, legde de KNHS veel eer in met de organisatie van een aantal 'rondjes educatie' waarin diverse prominente sporters met actuele onderwerpen als paardenwelzijn en de training van paarden voor het voetlicht traden. De samenwerking met de FNRS resulteerde in veel respons.

Uit de veelheid aan taken, waaronder ook het faciliteren van andere afdelingen binnen de KNHS, memoreren wij de plezierige contacten met de sponsors (de contracten met PK en Divoza werden verlengd en als nieuwe sponsors werden Uvex en GD Horse Care begroet), de nieuwe kledinglijn voor teams en supporters (de voorraad supporterskleding was binnen de kortste keren uitverkocht) en de herdruk van het boek EHBO Paard, dat het meest verkochte KNHS-boek is.

Resultaten onderzoek naar paardensportaanbieders

Met het oog op beleidsontwikkeling wilden de KNHS en FNRS eind 2010 beschikken over meer informatie over verenigingen en commerciële paardensportaanbieders (maneges). Om de gewenste gegevens te verzamelen heeft het Mulier Instituut in opdracht van de KNHS en FNRS een vragenlijst uitgezet onder alle verenigingen en maneges. De belangrijkste uitkomsten werden begin

2011 gepresenteerd:

- Verenigingen hebben gemiddeld 72 leden met een evenredig verdeelde leeftijdscategorie.
- Maneges hebben gemiddeld 250 klanten waarvan relatief veel jongeren in de leeftijd van 6 t/m 12 jaar.
- Bij verenigingen zitten voornamelijk prestatiesporters bij maneges gezelligheidssporters.
- Driekwart van de verenigingen en maneges verwacht gegroeid te zijn in 2016.
- De belangrijkste activiteiten die verenigingen aanbieden zijn KNHS wedstrijden, groepslessen en onderlinge wedstrijden. Het belangrijkste activiteitenaanbod van maneges bestaat uit groepslessen, privélessen en pensionstalling.
- Het grootste gedeelte van verenigingen en maneges, die wedstrijden organiseren, hebben wachtlijsten.
- De belangrijkste reden waarom paardensportaanbieders geen aanbod hebben op het gebied van buiten rijden zijn de risico's die dat met zich meebrengt en het gebrek aan mogelijkheden om buiten te rijden.
- De belangrijkste zorgen voor verenigingen voor de toekomst zijn het vinden van geschikte bestuursleden en vrijwilligers, motivatie en betrokkenheid van leden en stijgende kosten.
- Voor maneges vormen de stijgende kosten het belangrijkste zorgpunt, gevolgd door klantenbehoud en onderhoud accommodatie.
- Driekwart van de verenigingen en maneges zou graag ondersteuning willen op de volgende gebieden: wedstrijdorganisatie, vrijwilligerszaken en juridische advies en wet- en regelgeving.
- De helft van de maneges en een kwart van de verenigingen werkt samen met een of meer KNHS-verenigingen.
- De paardensportaanbieders zijn het meest tevreden over de bereikbaarheid van de KNHS, over Mijn KNHS en over de verwerking van startkaarten. Zij zijn ook tevreden over de bereikbaarheid van de FNRS en het advies en de ondersteuning van de FNRS.

De paardensportaanbieders ervaren de paardensport eerder duur dan goedkoop, meer actief dan niet actief en meer divers dan eenzijdig. De paardensportaanbieders kennen inderdaad een divers aanbod, maar dat concentreert zich voornamelijk op lessen en wedstrijden, met name bij verenigingen. Ook andere doelgroepen en activiteiten zijn interessant om aanbod op te ontwikkelen zoals bijvoorbeeld schoolsport en aanbod voor sporters met een beperking. Maneges en verenigingen ervaren ook knelpunten zoals wachtlijsten en stijgende kosten bij maneges en het vinden van vrijwilligers en de motivatie en betrokkenheid van de leden bij verenigingen. Zij ontvangen dan ook graag ondersteuning op deze gebieden. De paardensportaanbieders blijken vitale organisaties met ambities voor de toekomst.

LEDENSERVICE

Wie de paardensporter centraal stelt zal hoge prioriteit geven aan een goede dienstverlening aan de leden. De afdeling Ledenservice is daartoe in het leven geroepen. Dagelijks zijn vier medewerksters bezig met het beantwoorden van de vragen, die telefonisch of per e-mail binnenkomen; sinds enige tijd rouleren de medewerksters van de receptie mee in het team en daarmee zijn goede ervaringen opgedaan. Veel vragen gaan over de automatisering en digitalisering van de vraagprogramma's, het nieuwe Mijn KNHS en het digitaal inschrijven. De medewerkers hebben daarbij de beschikking over 'teamviewer' waardoor ze kunnen meekijken met de beller die daardoor efficiënter en duidelijker kan worden geholpen. Een heel klantvriendelijk hulpmiddel!

Sinds 1 januari 2011 worden alle uitslagen van wedstrijden digitaal aangeleverd. Dat is een enorme verbetering, vooral als men bedenkt, dat er bijvoorbeeld in de maand juni gemiddeld 170

wedstrijden per weekend waren. Het digitaliseringsproces gaat door. Vanaf 1 oktober 2011 is het voor de verenigingen mogelijk hun vraagprogramma's via Mijn KNHS aan te leveren. Het welslagen van de introductie van deze en andere producten hangt in belangrijke mate af van een geslaagde testfase. Gedurende diverse maanden waren twee medewerksters daarmee bezig hetgeen natuurlijk een behoorlijke wissel op henzelf en op de andere medewerksters trekt

Een volgende stap is de komst van de startpas, die de aloude startkaarten en startcoupons gaat vervangen. Voor de sporters en de medewerkers is dit een grote verandering. In 2011 is er heel veel energie in dit project gestoken, dat op 1 januari 2012 effectief werd.

Sinds de fusie in 2002 heeft de KNHS de verenigingen aangespoord hun statuten aan te passen en in lijn te brengen met de normstatuten. Veel verenigingen hebben aan die oproep gehoor gegeven, maar een groot aantal ook niet. Een inhaalslag resulteerde erin, dat de in gebreke gebleven verenigingen tot 1 mei 2011 de gelegenheid hadden hun statuten alsnog in orde te maken. Uiteindelijk is de dienstverlening aan 40 verenigingen stopgezet. Daarvan heeft de helft nadien alsnog de statuten aangepast. Omdat de leden van de betrokken verenigingen niet meer startgerechtigd waren, zijn heel wat wedstrijdrijdende leden naar een andere vereniging overgestapt.

ACCOMMODATIE EN BEHEER

De afdeling Accommodatie kan terugzien op een geslaagd jaar. Wie de jaarlijst van gehouden evenementen bekijkt zal verrast zijn over de variëteit aan evenementen, die plaatsvinden en die allemaal diergerelateerd van inhoud zijn. Natuurlijk spelen de fok- en wedstrijdpaarden door het jaar heen de hoofdrol met de Hippiades en de KWPN Paardendagen als hoogtepunten. Het centrum timmert ook steeds meer internationaal aan de weg. De internationale voltigewedstrijd CVI Ermelo trok deelnemers uit 11 landen waaronder Amerika, Canada en Brazilië. De internationale endurancewedstrijd CEI Fasna Trail mocht afvaardigingen uit maar liefst 19 landen begroeten.

De 'Rondjes educatie & instructie' trekken regelmatig grote aantallen belangstellenden naar het centrum. De zomerinstructieweken zijn onverminderd succesvol; in 11 weken tijd waren bijna 700 deelnemers te gast en voor een aantal weken was er nog een wachtlijst.

Heel het jaar stond in het teken van de voorbereidingen van de ver- en nieuwbouw, die van ons centrum hét nationale hippische centrum voor de sport en de fokkerij moet maken. Het was een hele opgave om de plannen en de budgetten zodanig op elkaar afgestemd te krijgen, dat een verantwoorde exploitatie haalbaar bleef. Toen de Ledenraad op 27 oktober 2011 groen licht gaf voor de plannen en de bijbehorende begrotingen en financiering was een sprake van een historisch en onomkeerbaar moment. Daarna is het verkrijgen van de vergunningen in gang gezet, een weliswaar weerbarstig maar naar het zich laat aanzien succesvol traject. In 2012 wordt met de werkzaamheden begonnen.

Na de goedkeuring door de Ledenraad zijn de omwonenden tijdens een bijeenkomst op het centrum over de plannen geïnformeerd. Men reageerde positief en nadien is mede aan de hand van het besprokene besloten de relatie met hen verder te verbeteren en te intensiveren.

De trainingsfaciliteiten voor eventers en menners zijn sterk verbeterd. Op het achterterrein is een brug gebouwd waar men overheen en onderdoor kan rijden. Een watergat maakt het mogelijk de paarden in allerlei variaties door het water te laten gaan. Diverse andere hindernissen zijn gebouwd. De reacties zijn onverdeeld enthousiast.

Horeca en catering

Een goede horeca en catering zijn onmisbaar in het kwaliteitsconcept, dat de KNHS voor ogen staat. In de afgelopen twee jaar zijn daarin diverse kwaliteitsslagen gemaakt. Het assortiment wordt meer dan voorheen aangepast aan de doelgroepen, die het centrum bezoeken hetgeen de gemiddelde besteding per bezoeker ten goede komt. Bestaande en nieuwe relaties zijn in toenemende mate positief over deze tak van dienstverlening.

In 2011 is een onderzoek in gang gezet naar de invoering van horecasoftware om een beter en sneller inzicht in de bedrijfsvoering te krijgen, naar het vergroten van de efficiency en naar nieuwe en eigentijdse betaalmogelijkheden.

Evenementen

De afdeling Evenementen speelt een belangrijke rol in de door de KNHS georganiseerde kampioenschappen en competities. De indoorkampioenschappen in Ermelo en Wanroij verliepen probleemloos en trokken veel bezoekers. De grootste uitdaging was ook ditmaal de organisatie van de Hippiades, die op vijf wedstrijddagen in de periode van 3 t/m 17 september hun beslag kregen.

PERSONEEL EN ORGANISATIE

De start van het jaar stond in het teken van de ingebruikneming van het nieuwe HR/payroll-systeem.

Het managementteam in de nieuwe samenstelling ging in 2011 een teambuildingstraject in. Daarna werd in samenwerking met BMC een organisatieontwikkelingsproject 'Van aanbodgericht naar vraaggericht' voor alle personeelsleden opgezet. Dit project wordt uitgevoerd in 2012.

De ontwikkeling van de jaarurensystematiek is in samenwerking met de Werkgevers Organisatie Sport (WOS) opgepakt. Intern is besloten dit thema op te pakken door het gesprek aan te gaan over de jaarbezetting, maar het daarnaast ook breder neer te zetten door het te koppelen aan de ontwikkelingen rond 'het nieuwe werken', dat we binnen de KNHS 'het slimmer werken' noemen. De nevendoelestellingen om in 2011 het verlofstuwmeer weg te werken en afspraken te maken over de personeelsinzet bij piek- en dalbelasting werden gehaald.

De KNHS speelt een actieve rol in het project HR Sport 2016, dat versterking van de sportbonden door een intensievere samenwerking op P&O-gebied tot doel heeft. Deze samenwerking werd bezegeld door de toekenning van een subsidie ter stimulering van de HR-samenwerking binnen sportbonden. Ten aanzien van het arbeidsvoorwaardenbeleid is er meegesproken en input gegeven voor de nieuwe CAO, die per 1 januari 2012 is afgesloten. De interne communicatie is verbeterd door heldere lijnen in de organisatie uit te zetten en het maandelijks verschijnende personeelsblad 'De Wissel'. Dit blad vervult een belangrijke rol in de communicatie naar de medewerk(st)ers.

AUTOMATISERING

Ook in 2011 vroeg de voortgang van het ICT-project veel aandacht. De digitale uitslagverwerking ging op 1 januari 2011 live en werkt naar tevredenheid. Enkele functionaliteiten werden nog toegevoegd. Het ontwikkelen van het project Mijn KNHS, dat is onderverdeeld in vier portalen, slokte de meeste tijd op. Het portaal 'competitie' ging live met de presentatie van de wedstrijdkalender en het gefaseerd digitaal indienen van vraagprogramma's. De portalen 'leden' en 'verenigingen' kwamen gereed.

De gevolgen voor de automatisering door de overgang van de ZZ-Licht-wedstrijden naar de breedtesport en de komst en de voorbereiding van de implementatie van de startpas vroegen veel aandacht.

ONDERSTEUNING BESTUUR EN DIRECTIE

Op 1 juli 2011 trad mr. H.M. (Hester) van der Bij in dienst in de functie advocaat/directiesecretaris. Zij volgt Andries van den Berg op, die wegens het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd zijn functie als bestuurs- en directiesecretaris in 2012 neerlegt. Mw. Van der Bij blijft actief als advocate en zal in voorkomende gevallen namens de KNHS als zodanig actief zijn.

7. Ondernemingsraad

Samenstelling Ondernemingsraad

De Ondernemingsraad onderging in 2011 een verandering van samenstelling. Op 3 februari 2011 zijn Ilse Ferwerda en Katrijn van der Boon toegetreden. Er werden geen verkiezingen gehouden omdat er minder aanmeldingen dan vacatures waren. Op 1 november 2011 werd de laatste vacature ingevuld en hebben we Lisanne Kooiker-Leene als OR-lid mogen verwelkomen.

Advies

In juni 2011 heeft de OR een adviesaanvraag organisatiewijziging wedstrijd sport ontvangen. De afdelingen Opleidingen en het hoofd van de afdeling Handhaving zijn naast de afdelingen Accountmanagement en Sportontwikkeling ondergebracht bij de manager wedstrijd sport. Hiervoor vielen de afdeling Opleidingen onder de technisch directeur en het hoofd Handhaving onder de algemeen directeur. Daarnaast waren de afdelingen Sportontwikkeling en Accountmanagement tijdelijk waargenomen door andere MT-leden in verband met het vertrek van de voorgaande manager wedstrijd sport. Met het aanstellen van de nieuwe manager wedstrijd sport gingen de afdelingen Sportontwikkeling en Accountmanagement weer terug en was het een logische stap om de afdeling Opleidingen en het hoofd Handhaving ook bij de manager wedstrijd sport onder te brengen. Er wordt een nieuw Hoofd Opleidingen en Sportontwikkeling geworven. De OR heeft op het totaal een positief advies uitgebracht.

De OR is door P&O, de Werkgevers Organisatie Sport en FNV Sport benaderd om mee te discussiëren over de onderhandelingen rond de CAO Sport 2016. De OR vindt dit interessant en belangrijk en heeft input aangeleverd bij FNV Sport over het onderhandelingsakkoord.

De OR heeft ingestemd met de aanvraag van P&O voor de verplichte vrije dagen in 2012.

Opleiding

Op 10 maart is een deel van de OR naar het Huis van de Sport in Nieuwegein geweest. Hier kwamen OR-leden van verschillende sportbonden en sportclubs bijeen, waaronder de OR van Feyenoord. Tijdens deze dag kwamen de onderwerpen Verantwoordelijkheden van een OR, de ARBO en de Arbocatalogus aan bod.

Op 18 maart heeft de OR een intensieve cursus gevolgd bij de KNHS. In deze cursus kwamen diverse onderwerpen aan bod zoals de vaste aandachtsgebieden van de OR, de Wet op de Ondernemingsraden, de taakverdeling en werkwijze en de wijze van vergaderen en besluitvorming.

Ermelo, februari 2012

De Ondernemingsraad.

8. Rabobank

Sinds de oprichting van de KNHS is Rabobank Nederland de hoofdsponsor van de KNHS. Ook in 2011 verliep de samenwerking naar wederzijdse tevredenheid. Traditiegetrouw wijden wij in ons jaarverslag een apart hoofdstuk aan deze samenwerking, die zich 'vertaalt' in de navolgende onderwerpen.

Nationale teams

In 2011 werden op internationale kampioenschappen vele medailles behaald. Hoogtepunt was het Europees Kampioenschap in Rotterdam waar Adelinde Cornelissen met Jerich Parzival twee individuele gouden medailles opeiste. Alle medaillewinnaars werden gehuldigd tijdens de Nieuwjaarsparty op Jumping Amsterdam waar tevens de Rabobank-medaillebonussen werden uitgereikt.

Evenementen

De Rabobank was tijdens Jumping Amsterdam, Indoor Brabant in Den Bosch, het Europees Kampioenschap Dressuur 2011 te Rotterdam en het CHIO Rotterdam aanwezig met hospitalityruimte. Op deze evenementen werd de Rabo Future Test verreden waaraan veelbelovende dressuurcombinaties deelnamen. Ook kwamen er dankzij de Rabobank startplaatsen beschikbaar voor jonge talentvolle springruiters. Hendrik Jan Schuttert benutte zijn startplaats optimaal door in de Grote Prijs van Amsterdam met Cerona Z een zesde plaats te behalen.

Voorafgaand aan het Europees Kampioenschap Dressuur zijn de Rabobank en de KNHS gezamenlijk een promotiecampagne gestart. De kick off hiervan vond plaats tijdens het Nederlands Kampioenschap Dressuur in De Steeg. Samen met ruiters en amazones van de longlist dressuur werd er via de social media volop aandacht besteed aan de voorbereidingen op het E.K. en aan de bekendmaking van het nationale team tijdens de KNHS-persconferentie. Daarnaast is het E.K. gevolgd door Rabosport.nl en hebben de ruiters actief getwitterd met #EKdressuur2011.

Rabobank Talentenplan

Ruim 100 ruiters en amazones in de disciplines dressuur, springen en eventing namen deel aan de Rabo Regiotrainingen 2010/2011. Nieuw in 2011 waren de terugkomdagen dressuur en springen waar combinaties, die hadden deelgenomen aan de Rabo Regiotrainingen, door de bondscoaches werden beoordeeld op hun geboekte progressie. Ruim 30 combinaties werden tijdens de terugkomdagen geselecteerd voor het volgende seizoen Rabo Regiotrainingen.

Meer dan honderd combinaties, die in de nationale jeugdkaders waren opgenomen, volgden kadertrainingen die mogelijk gemaakt werden door de financiële ondersteuning van de Rabobank. Naast deze sporttechnische ondersteuning werden de ruiters en amazones uit het Rabo Talentenplan ook ondersteund door middel van mentale begeleiding, fysieke trainingen enzovoorts.

Een kleine 200 combinaties namen deel aan de Rabo Talentendag 2011 waar de selectie bijna 150 combinaties opleverde voor het nieuwe seizoen Rabo Regiotrainingen. Op de Rabo Talentendag waren tevens 200 winnaars van Rabo Jeugdruiken aanwezig, die vanaf de VIP-tribune het programma konden volgen.

De bondscoaches selecteerden voor het Rabo Talententeam 2011 de volgende ruiters en amazones: Danielle Heijkoop, Angela Krooswijk, Lotje Schoots en Diederik van Silfhout in de discipline dressuur; Stefanie van den Brink, Aniek Poels, Hendrik Jan Schuttert, Sjaak Sleiderink en Maikel van der Vleuten in de discipline springen; Bobbie Bary, Elaine Pen en Nienke van Roekel in de discipline eventing.

Tijdens de KWPN Hengstenkeuring in 's-Hertogenbosch verzorgden de leden van het Rabo Talententeam een tweetal showrubrieken waarin zij hun rijkunstige kwaliteiten op vreemde paarden aan het grote fokkerspubliek toonden. Vele Rabo Talententeamleden leverden goede prestaties op internationale wedstrijden en kampioenschappen. Elaine Pen, die individueel een veertiende plaats behaalde tijdens het Europees Kampioenschap Eventing senioren, werd uitgeroepen tot Rabo Talent van het Jaar 2011.

Talenterkenning en talentontwikkeling zijn niet mogelijk zonder de inzet van de beste trainers van Nederland. Deze trainers zijn verenigd in het KNHS-Trainersplatform en kwamen in 2011 tweemaal bijeen. Tevens werd een serie cursussen voor hen georganiseerd. Tijdens de voorjaarsbijeenkomst en de cursussen vormden de thema's coaching en didactiek de rode draad. De najaarsbijeenkomst stond in het teken van optimale wedstrijdvoorbereiding.

Partner Enjoy the Ride

Gedurende de opstartjaren van Enjoy the Ride is de Rabobank partner van dit initiatief. Dit gebeurt door middel van ondersteuning van de promotie in de media en naar de lokale Rabobanken en het aanbieden van de toolkit, deelnamebewijzen en een Business Event in de Rabo-webshop voor lokale banken.

9. Overzicht sponsors en Vriendenclub 2011

HOOFDSPONSOR

Rabobank Nederland, Utrecht

OFFICIAL PARTNER

Subli – AgriRetail, Lochem-Ede

OFFICIAL SUPPLIERS

CrimsonWing, Hilversum
Divoza Horseworld, Leek
Dijkgraaf – Reinders, Apeldoorn
GD Horse Care, Deventer
PK International Sportswear, Harmelen
Uvex, Fürth

SPONSORS

BMC, Amersfoort
Van den Boogaard Snelvervoer, Geldrop
Brokx Sport B.V., Raamsdonksveer
CHIO Rotterdam
Stichting Labouchère/Copain, Eemnes
Ernst & Young, Utrecht
Felix Bedrijfsjuristen B.V., IJsselmuiden
Hado Midden Nederland, Kootwijkerbroek
Harry's Horse, Hillegom
Grasdrogerij Hartog B.V., Abbekerk
Aann.bedrijf Van den Heijkant, Biddinghuizen
Ruitersport de Kroo, Nieuw- en St. Joosland
Imperial Riding, Zwanenburg
Hotel Overbosch, Garderen
Roelofsen Raalte, Raalte
Hippisch Organisatie- en Adviesbureau Wivaldi, Groenekan
Workx, Zoetermeer
Zilveren Kruis Achmea, Leiden

VRIENDENCLUB

A.S. Creations, Swalmen
Blankespoor B.V., Putten
Brinco Stallenbouw, De Bilt
Schildersbedrijf Dijkkamp, Emst
Konings-Zuivel, Bergambacht
Kuyf & Zn., Nieuwkoop
Drukkerij Twente Hengelo BV, Hengelo Gld.

10. Kerngegevens

SPORT

Onderwerp	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Aantal leden	188.672	195.526	203.007	209.044	212.141	211.733
Aantal startkaarten	66.001	66.568	67.564	68.735	69.065	69.582
Houders Ruiterbewijs	45.350	43.977	44.258	41.715	40.494	39.404
Houders Koetsierbewijs	22.720	22.988	23.836	23.467	23.757	23.893
Houders Ruiterpaspoort	51.670	59.534	66.500	73.821	77.115	77.697
Aantal starts	784.444	793.194	821.376	835.990	796.258	808.176
Aantal wedstrijden	7.150	7.358	7.391	7.293	7.173	7.424

PERSONEEL

Per 31 december 2011 waren er 99 personeelsleden (totaal 84.2 fte) in dienst van de KNHS. Dit is een kleine vermindering ten opzichte van 2010, die voortvloeit uit vermindering van contracturen.

Onderstaand schema geeft inzicht in het totale personeelsbestand van de afgelopen jaren (exclusief stagiaires en uitzendkrachten).

Bezetting	Totaal	
	Personen	Fte
2005	93	79.0
2006	91	78
2007	92	79.1
2008	99	83.3
2009	103	89.8
2010	100	85.8
2011	99	83.5

11. Financieel jaarverslag

1. BALANS PER 31 DECEMBER 2011 (NA BESTEMMING RESULTAAT)

Activa				
	31-12-2011		31-12-2010	
	€	€	€	€
Vaste activa				
Immateriële vaste activa				
Software in ontwikkeling	270.624		63.565	
Software	762.144		873.174	
		1.032.768		936.739
Materiële vaste activa				
Bedrijfsgebouwen en bedrijfsterreinen	5.039.194		5.082.147	
Inventaris centrum en kantoor	471.464		656.657	
		5.510.658		5.738.804
Vlottende activa				
Voorraden		94.429		237.132
Vorderingen en overlopende activa				
Debiteuren	782.797		844.383	
Rek.crt SRR	14.643		23.738	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	7.062		35.783	
Overige vorderingen en overlopende activa	600.262		511.135	
		1.404.764		1.415.039
Liquide middelen		1.819.201		695.937
Totaal activa		9.861.820		9.023.651

Passiva				
	31-12-2011		31-12-2010	
	€	€	€	€
Eigen vermogen				
Kapitaal	5.336.495		5.366.495	
Bestemmingsreserves	488.962		85.166	
		5.825.457		5.421.661
Voorzieningen		45.482		44.636
Kortlopende schulden en overlopende passiva				
Crediteuren	1.024.281		921.843	
Schulden aan kredietinstellingen	-		-	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	115.311		136.466	
Pensioenpremie	6.892		11.699	
Overige schulden en overlopende passiva	2.270.328		2.055.137	
Vooruitontvangen bedragen	574.069		432.209	
		3.990.881		3.557.354
Totaal passiva		9.861.820		9.023.651

2. STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2011

	2011	2010	Begroting 2011
Infrastructuur	€	€	€
Algemene baten en lasten	830.559	302.300	244.250
Personeel	-638.491	-544.387	-661.699
Bureau	-1810.995	-1.925.675	-1.876.500
Automatisering	-1.378.530	-1.511.071	-1.427.800
Communicatie, marketing en sponsoring	-833.776	-589.255	-780.300
Accommodatie	-184.723	-234.797	-106.500
Ledenservice	5.327.144	5.581.790	5.903.749
Doorbelasting infrastructuur	1.311.188	1.078.906	1.295.199
Topsport	-255.691	-72.477	-572.000
Aandeel infrastructuur	390.954	416.224	420.777
Totaal topsport	135.263	343.747	-151.223
<i>Breedtesport</i>			
Wedstrijdsport	-560.185	-894.268	-741.800
Opleidingen	-171.647	-211.021	-192.400
Evenementen	-321.939	-282.365	-272.350
<i>Subtotaal breedtesport</i>	<i>-1.053.771</i>	<i>-1.387.654</i>	<i>-1.206.550</i>
Aandeel infrastructuur	1.238.662	1.037.614	1.236.165
Totaal breedtesport	184.891	-350.040	29.615
Recreatiesport	402.070	632.632	553.900
Aandeel infrastructuur	-318.428	-374.933	-361.743
Totaal recreatiesport	83.642	257.699	192.157
Totaal baten	16.768.208	16.124.490	15.282.648
Totaal lasten	16.364.412	15.973.083	15.212.099
Saldo	403.796	151.407	70.549
Dotatie reserve nieuwbouw	403.796		
Vrijval bestemmingsreserves		100.000	
Saldo na resultaatbestemming	0	251.407	70.549

3. STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2011 (CATEGORIAAL)

	2011	2010	Begroting 2011
Baten	€	€	€
Contributie en abonnementen	4.173.964	4.077.057	4.193.700
Baten sportdeelname	5.576.738	5.632.044	5.733.750
Registratiegelden	421.280	529.221	535.250
Cursusopbrengsten	826.462	764.009	788.500
Sponsoring	1.193.189	1.457.441	990.900
Subsidiegelden	2.162.404	1.976.267	1.419.250
Opbrengsten accommodatie	1.248.316	1.217.964	1.203.600
Overige baten	1.045.857	470.487	417.700
Totaal baten	16.768.209	16.124.490	15.282.650
Lasten			
Personeel	5.272.353	5.040.428	4.920.000
Huisvesting	344.108	372.666	416.000
Kosten centrum	533.082	533.068	484.100
Kosten organisatie sport	5.905.240	5.434.812	4.799.650
PR en voorlichting	1.558.479	1.391.434	1.477.800
Afschrijving	822.001	852.183	853.000
Automatisering	937.488	1.167.239	1.018.800
Overige bedrijfskosten	991.662	1.181.254	1.142.750
Onvoorzien	-	-	100.000
Totaal lasten	16.364.413	15.973.083	15.212.100
Exploitatieresultaat	403.796	151.407	70.550
Dotatie bestemmingreserves	403.796	-100.000	
Resultaat na bestemming	0	251.407	70.550

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de Koninklijke Nederlandse Hippische Sportfederatie

Verklaring betreffende de jaarrekening

Bijgesloten samengevatte jaarrekening, bestaande uit de samengevatte balans per 31 december 2011 en de samengevatte staat van baten en lasten 2011, zijn ontleend aan de gecontroleerde jaarrekening van de Koninklijke Nederlandse Hippische Sportfederatie te Ermelo per 31 december 2011. Wij hebben een goedkeurend oordeel verstrekt bij die jaarrekening in onze controleverklaring van 16 april 2012. Desbetreffende jaarrekening en deze samenvatting daarvan, bevatten geen weergave van gebeurtenissen die hebben plaatsgevonden sinds de datum van onze controleverklaring van 16 april 2012.

De samengevatte jaarrekening bevat niet alle toelichtingen die zijn vereist op basis van Richtlijn 640 (organisaties zonder winststreven) van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving. Het kennismaken van de samengevatte jaarrekening kan derhalve niet in de plaats treden van het kennismaken van de gecontroleerde jaarrekening van de Koninklijke Nederlandse Hippische Sportfederatie.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de vereniging is verantwoordelijk voor het opstellen van een samenvatting van de gecontroleerde jaarrekening in overeenstemming met de grondslagen zoals beschreven in de toelichting.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de samengevatte jaarrekening op basis van onze werkzaamheden, uitgevoerd in overeenstemming met Nederlands Recht, waaronder de Nederlandse Standaard 810 "Opdrachten om te rapporteren betreffende samengevatte financiële overzichten".

Oordeel betreffende de jaarrekening

Naar ons oordeel is de samengevatte jaarrekening in alle van materieel belang zijnde aspecten consistent met de gecontroleerde jaarrekening van de Koninklijke Nederlandse Hippische Sportfederatie per 31 december 2011 en in overeenstemming met de grondslagen zoals beschreven in de toelichting.

Utrecht, 4 mei 2012.

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. S.P.M. Timmerman RA
Partner

12. Besturen, raden en commissies

Per 31 december 2011

FEDERATIEBESTUUR

Th.J.W.A. Ploegmakers	Voorzitter
M.E. Bentum	Vice-voorzitter
I.A. Sevinga	Secretaris/ penningmeester
Mw. G.T. Bronsvoot–Willemink	Lid
Mw. M.L. Henneman	Lid
E.H.M. Hendrix	Lid
Mw. C.I.J.M. Ross-van Dorp	Lid
E.K.M. Welling	Lid

LEDENRAAD

Mw. W. van den Barselaar**	Recreatiesport
J.G.A. de Boer*	Regio Friesland
G. Boverhof	Vereniging van Tuigpaardrijders Nederland
L.M.F. van Bronkhorst*	Regio Noord-Holland
R. van Cronenburg	Voltigevereniging
Mw. E.C. Ederveen*	Regio Gelderland
K. van Gelder*	Regio Gelderland
Mw. L. de Graaf**	Recreatiesport
G. Geerlof**	Recreatiesport
W.J. de Groot*	Regio Zuid-Holland
J.B.F. Houterman	Belangenvereniging Mennen
J.F.H. Janssen**	Recreatiesport
S. Kalsbeek	Vereniging Het Friese Tuigpaard
P.M. de Kam*	Regio Zeeland
H. Koopman*	Regio Overijssel
Mw. T.E. Mandemaker*	Regio Drenthe
G.J.P. Meijer**	Recreatiesport
Mw. C.S. Mul-van Cleef*	Belangenvereniging Dressuur
Mw. R.H. Nienhuis*	Regio Groningen
Mw. A.E. Pen*	Regio Noord-Brabant
Mw. S.J. Pen	Endurancevereniging
Mw. J.A. Petrie*	Regio Noord-Holland
S.A.J. Pompen*	Regio Gelderland
R. Pool**	Recreatiesport
H. Richardson	Regio Zuid-Holland
H.W.E. Riedlin**	Recreatiesport
G.B. Rozendaal	Vereniging van Hackneyrijders Nederland
J. Sinke**	Recreatiesport
R.L. Smit**	Recreatiesport
P.C.M.G. Sommers	Mendistricten
F.W.J.A. Steijn**	Recreatiesport
H.J. Stomphorst*	Regio Utrecht
J.D. Stuip*	Belangenvereniging Eventing
A.F.C.M. Timmermans*	Regio Noord-Brabant
C.P.M. Timmermans*	Regio Limburg
R. Verbraak*	Regio Noord-Brabant
J. de Vries*	Regio Zuid-Holland
Mw. I.D. van der Waal**	Recreatiesport
A. van Wijngaarden*	Regio Overijssel
Vacature	Belangenvereniging Springen

*) tevens lid Wedstrijdplatform, dat voorgezeten wordt door de heer M.E. Bentum.

***) tevens lid Recreatiesportplatform

FINANCIËLE COMMISSIE VAN DE LEDENRAAD

M.C. Korff	Onafhankelijk voorzitter
J.G.H. de Boer	Vertegenwoordiger wedstrijdssport
P.M. de Kam	Vertegenwoordiger wedstrijdssport
J. Sinke	Vertegenwoordiger recreatiesport
J.D. Stuip	Vertegenwoordiger topsport

VERTROUWENSCOMMISSIE VAN DE LEDENRAAD

K. van Gelder	Vertegenwoordiger wedstrijdssport
Mw. R.H. Nienhuis	Vertegenwoordiger wedstrijdssport
Mw. W. van den Barselaar	Vertegenwoordiger recreatiesport
J.D. Stuip	Vertegenwoordiger topsport

MENPLATFORM

M.E. Bentum	Voorzitter
W.J. de Groot	District West
J.B.F. Houterman	Belangenvereniging Mennen
I. Jager	District Oost
P. Noordzij	Belangenvereniging Mennen
A. Poelman	District Noord
A.C. Schaap	District West
P.C.M.G. Sommers	District Zuid
W.H.J. van Wersch	District Zuid
Mw. A. Wever-de Vries	District Noord
<i>Vacature</i>	District Oost

MANAGEMENTTEAM

J.S. Bierling	Algemeen directeur
Mw. N.I. Aarts-Nauta	Controller
A. van den Berg	Bestuurs- en directiesecretaris (tot 1 oktober 2012)
Mw. H.M. van der Bij	Advocaat/directiesecretaris
Mw. A.E.C. Bronkhorst	Manager Recreatiesport
Mw. G. Geurds	Hoofd afdeling Personeel & Organisatie
A.M.J. van der Heijden	Technisch directeur
Mw. E. Hendriksen	Hoofd afdeling Communicatie en Marketing
W.J. Luiten	Manager Wedstrijdsport
Mw. M. Ras	Manager Ledenservice

Secretariële ondersteuning:

Mw. S. de Bruin	Directiesecretaresse
Mw. L.J. Ulrich	Secretaresse

ONDERNEMINGSRAAD

Mw. I. Ferwerda	Voorzitter
Mw. K. Berendschot	Vice-voorzitter
Mw. D. van Lutterveld	Secretaris
Mw. K. van der Boon	Lid
Mw. L. Kooiker-Leene	Lid

VETERINAIR ADVISEUR

Mw. M.M. Baronesse Sloet van Oldruitenborgh-Oosterbaan

TUCHTRECHTSPRAAK

Tuchtcollege

M. Lührman	Voorzitter
L.J.A. Cromptvoets	1e plv. voorzitter
Mw. A.W. van Dooren-Korenstra	2e plv voorzitter
K. van Muiswinkel	Lid
Mw. A. Kroondijk	Lid
A.A.P.M. van Wanrooij	Lid
J. Werners	Lid
P.M. Wiersinga	Lid

Juridisch secretarissen:

Mw. L. de Beer-Pander
A.J. van Koerten
Mw. E. Wijt-Schild

Raad van Appèl

G.J. van Muijen	Voorzitter
Mw. A.J.M. Breedveld- van Beeck Calkoen	Vice-voorzitter
H. Bodifée	Lid
A. Cambier	Lid
T.J. Platenkamp	Lid
P.P.M. Wijnands	Lid
<i>Vacature</i>	Lid

Juridisch secretaris:

Mw. M.C.J. Daemen

Aanklagers

W. Boonstra	Aanklager
Mw. A.J. Coppelmans	1e plv. aanklager
F.C. Kollen	2e plv. aanklager

COMMISSIE VAN BEROEP

Th.J.H.M. Linsen	Voorzitter
A.J. van Koerten	Secretaris
C.J.E.A. van Gorp	Lid
D. Grin	Lid
B.J. Odink	Lid

ADVIESCOMMISSIES

Disciplinecommissie Dressuur

A. Hamoen	Voorzitter a.i.
A.W. Biemans	Lid
D.J. de Haas	Lid
Mw. C.A. Larmoyeur	Lid
J.W.M. Peeters	Lid
P.J. Westveer	Lid

Topsportcommissie Dressuur

A. Hamoen	Voorzitter a.i.
D.J. de Haas	Lid
Mw. J. Haazen	Lid
J.J. Janssen	Adviseur
Mw. M.M.A.A. Bartels-de Vries	Adviseur

Disciplinecommissie Springen

L.M.A.J. Konickx	Voorzitter
P.M.M. Huige	Lid
P.H.J. Keunen	Lid
P.M.M. Versteijnen	Lid
M.J. Vos	Lid
Mw. W.E. van Vulpen	Lid

Topsportcommissie Springen

J.M.C. van den Bosch	Voorzitter
L.M.A.J. Konickx	Lid
W.J. van der Schans	Lid
R. Ehrens	Adviseur
S. Harmsen	Adviseur

Eventingcommissie

G.J.H. Schoonhagen	Voorzitter
P.J.A. Aarts	Lid
R. Brill	Lid
J.W. Denneboom	Lid
W.J. Grens	Lid
Mw. M. Schurink	Lid
A.T.J. Smeulders	Lid
M.A.D.S.B. Lips	Adviseur

Eventingcommissie, sectie topsport

G.J.H. Schoonhagen	Voorzitter
R. Brill	Lid
A.T.J. Smeulders	Lid
M.A.D.S.B. Lips	Adviseur

Disciplinecommissie Mennen

G.J.M. König	Voorzitter
J.J.D. Beijeman	Lid
O. Bosma	Lid
J.W. Heus	Lid
Mw. G. Niesing	Lid
A.H. Wijnen	Lid
J.M. Zumbrink	Lid

Topsportcommissie Mennen

G.J.M. König	Voorzitter
I.J.C. Chardon	Lid
P. Bonhof	Lid
A.J.A.M. Aarts	Adviseur
H. de Ruyter	Adviseur

Endurancecommissie

Mw. M.A.E. Guffroy-Hendriks	Voorzitter
L.F.J. Arts	Lid
Mw. E. Bronsveld	Lid
Mw. J. Linneweever-Ribbers	Lid
Mw. M. Lockhorst	Lid
A. Markies	Lid
R. Nijhoff	Lid
C. de Zeeuw	Lid
E. Docquier	Adviseur

Endurancecommissie, sectie topsport

Mw. M.A.E. Guffroy-Hendriks	Voorzitter
L.F.J. Arts	Lid
Mw. J. Linneweever-Ribbers	Lid
E. Docquier	Adviseur

Voltigecommissie

R. Loffeld	Voorzitter
Mw. H.G. Boelsma	Lid
E.A. Hoving	Lid
R.A.M. Jacobs	Lid
Mw. S. Jansen	Lid
Mw. J.S. Oost	Lid
Mw. C.S. de Ridder	Lid
J. Vermaat	Lid
Mw. A. van Klaveren	Adviseur

Commissie Voltige, sectie topsport

R. Loffeld	Voorzitter
R.A.M. Jacobs	Lid
Mw. C.S. de Ridder	Lid
Mw. A. van Klaveren	Adviseur

Commissie Aangepast Sporten

T. de Vries	Voorzitter
Mw. W. Berendijk-van de Kamp	Lid
L. Feijen	Lid
Mw. J.H. Gerritsen	Lid
B.L. Jansen	Lid
J.M.R. de Jong	Lid
J. Stokkel	Lid
A.J.A.M. Aarts	Adviseur
Mw. A.T.M. Wolfs-Dielissen	Adviseur

Commissie Aangepast Sporten, sectie topsport

T. de Vries	Voorzitter
Mw. J.H. Gerritsen	Lid
J. Stokkel	Lid
A.J.A.M. Aarts	Adviseur
Mw. A.T.M. Wolfs-Dielissen	Adviseur

Disciplinecommissie Aangespannen Sport

J.J. van der Meulen	Voorzitter
M.A.M. van Daal	Lid
R. Doorschodt	Lid
Mw. J.T. Elzinga-Westra	Lid
H. Fikse	Lid
G.H. Horst	Lid
D.J. Mekkes	Lid
E.H. de Rink	Lid

Topsportcommissie Reining

A.J.G. Panhuijzen	Voorzitter
C.J. Berendse	Lid
C.J. de Jonge	Adviseur

DIVERSE COMMISSIES

Commissie Jeugd- en Ponyzaken

A.W. Biemans
 Mw. R. Hiensch-Morie
 Mw. J.R.H. Koelewijn-Duyst
 Mw. E.C. Peters-Schreuder
 Mw. Y. van Trigt-van Putten

Onderwijsraad

Mw. J.M.F. Grijpstra
 H.J. Kloosterboer
 Mw. I.E. Mens
 J.T.J.M. Rensen
 H.R. Smit
 A. Vos

Redactieraad PaardenSport

Mw. M.L. Henneman	Voorzitter
Mw. J. van Zon	Hoofdredacteur
J.P. de Wildt	Lid
J.E.H.M. Bartels	Lid
J.S. Bierling	Lid
W. Franken	Lid
Mw. E. Hendriksen	Lid
A.J.J. Hulshof	Lid
Mw. A.E.C. Bronkhorst	Lid
A.M.J. van der Heijden	Lid

BELANGENVERENIGINGEN

Belangenvereniging Dressuur

Mw. C.S. Mul-van Cleef	Voorzitter
R. Heck	Secretaris
L.F. Thiesen	Penningmeester
Mw. J. Haazen	Lid
Mw. M.J. Hulsman	Lid
L.A. van Lieren	Lid

Belangenvereniging Eventing

J.D. Stuij	Voorzitter
<i>Vacature</i>	Secretaris
<i>Vacature</i>	Penningmeester

Belangenvereniging Mennen

J.B.F. Houterman	Voorzitter
Mw. P. Noordzij	Secretaris
Mw. J. Kramer	Penningmeester
H. ter Harmsel	Lid
R.M.J. Schuiling	Lid
H.W.A.E. Tadema	Lid
C.T.M. van der Zalm	Lid
J.M. Zumbrink	Lid

Belangenvereniging Springen

<i>Vacature</i>	Voorzitter
<i>Vacature</i>	Secretaris
J.M.C. van den Bosch	Penningmeester
P.M.M. Huige	Lid
P.J.J. Raijmakers jr.	Lid

W.J. van der Schans	Lid
M.J. Vos	Lid

OVERIGE VERENIGINGEN

KNHS Endurancevereniging

A. Markies	Voorzitter
<i>Vacature</i>	Secretaris
Mw. I. van Roekel	Penningmeester
Mw. G. Verhoog	Lid
V. Boland	Lid

KNHS Voltigevereniging

J. Vermaat	Voorzitter
Mw. J. Oost	Secretaris
Mw. M. Swanenburg	Penningmeester
Mw. M. Mafait	Lid
Mw. D. van Waard	Lid

Vereniging Het Friese Tuigpaard (VFT)

H. Dijkstra	Voorzitter
Mw. J.R. Faber-Oudega	Secretaris/ penningmeester
M.A.M. van Daal	Lid
Mw. J.T. Elzinga-Westra	Lid
S. Visser	Lid

Vereniging van Hackneyrijders Nederland (VHN)

G.H. Horst	Voorzitter
G.B. Rozendaal	Vice-voorzitter
Mw. M. Boer	Secretaris
G.H. Tijssen	Penningmeester
J.E.A. de Vaan	Lid

Vereniging van Tuigpaardrijders Nederland (VTN)

H. Fikse	Voorzitter
R. Bosch	Vice-voorzitter
Mw. L. van Tartwijk-Koopmans	Secretaris
W.T.A. Teunissen	Penningmeester
G. Boverhof	Lid
T.J. van 't Klooster	Lid
L. Veerman	Lid

OVERIGE BESTUREN

Federatie van Nederlandse Ruitersportcentra (FNRS)

J.J. Kraakman	Voorzitter
H.V.M.A. van Eerden	Vice-voorzitter
J. van Groningen	Penningmeester
P.M. Masseur	Lid
D. Raijmakers	Lid

Stichting Opleiding Ruitersfederatie Nederland (ORUN)

J. Werners	Voorzitter
P.T.J. Siemerink	Vice-voorzitter/vertegenwoordiger FNRS
H. Wevers	Secretaris/penningmeester
Mw. J.H. Morsink	Lid
J.T.J.M. Rensen	Lid

FEI Para Equestrian Committee

Mw. J.H. Gerritsen Deputy chair

FEI Reining Committee

R.M.L. Grether

EEF Board

Th.J.W.A. Ploegmakers

EEF Clean Sport Committee

A.M.J. van der Heijden

NOC*NSF Algemene Vergadering

J.S. Bierling
A.M.J. van der Heijden
Th.J.W.A. Ploegmakers

NOC*NSF Overleg Bondsdirecteuren

J.S. Bierling

NOC*NSF Grote bondenoverleg

J.S. Bierling

Sectorraad Paarden, Bestuur

Th.J.W.A. Ploegmakers
J.S. Bierling (plaatsvervangend lid)

Sectorraad Paarden, Werkgroep Diergezondheid

Mw. H.M. van der Bij

Sectorraad Paarden, Werkgroep Ruimtelijke Ordening

Mw. A.E.C. Bronkhorst

Sectorraad Paarden, Werkgroep Welzijn

Mw. A.E.C. Bronkhorst

13. Kampioenen

INTERNATIONALE KAMPIOENSCHAPPEN

Kampioenschap	Plaatsing	Naam	Pony/paard
Springen			
EK Springen junioren	Brons	Demi Dijks	Tobias
EK Springen children	Goud	Lisa Nooren	Ubalia
EK Springen pony's	Team brons	Leontine Bruin	Scapa SB
		Amber Fijen	Winning Mood
		Jens van Grunsven	Indorado
		Megan Laseur	Ensilla
WK 6-jarige springpaarden	Individueel goud	Gerben Morsink	Carthageno Z
Dressuur			
EK Dressuur senioren	Team brons	Adeline Cornelissen	Jerich Parzival
		Edward Gal	Sister de Jeu
		Sander Marijnissen	Moedwill
		Hans Peter Minderhoud	Exquis Nadine
	Goud Grand Prix Special	Adeline Cornelissen	Jerich Parzival
	Goud Kür op muziek	Adeline Cornelissen	Jerich Parzival
EK Dressuur junioren	Team brons	Stephanie Kooijman	Winston
		Anne Meulendijks	MDH Ohio
		Rosalie Mol	Legend
		Antoinette te Riele	Fleurie
EK Dressuur young riders	Team brons	Danielle Houtvast	Rambo
		Angela Krooswijk	BMC Roman Nature
		Michelle van Lanen	Urchin B
		Melissa Tychon	Marinetty
EK Dressuur pony's	Team zilver	Sanne Gilbers	Daylight
		Dana van Lierop	Equestricon's Day of Diva
		Sanne Vos	TC Champ of Class DVB
		Febe van Zwambagt	Prince Z
	Zilver Individuele proef	Dana van Lierop	Equestricon's Day of Diva
	Goud Kür op muziek	Dana van Lierop	Equestricon's Day of Diva
WK 5-jarige dressuurpaarden	Individueel brons	Emmelie Scholtens	Bretton Woods
WK 6-jarige dressuurpaarden	Individueel goud	Emmelie Scholtens	Asterix
Reining			
EK Reining junioren	Team brons	Famke Algera	Bq Fancy Starlet
		Alissa Leloux	Little Smart Jameen
		Trudy van der Plas	Twist 'n Freckles
		Megan Schmidt	Great Kid Whiz
Aangepast sporten			
EK Dressuur aangepast sporten	Brons (Grade II) Individuele proef	Petra van de Sande	Valencia Z
	Brons (Grade II) Kür op muziek	Demi Vermeulen	Chiara
	Brons (Grade III) Kür op muziek	Sanne Voets	Vedet PB
	Brons (Grade IV) Kür op muziek	Frank Hosmar	Tiësto
Mennen			
EK Vierspannen	Team goud	IJsbrand Chardon	

		Koos de Ronde	
		Theo Timmerman	
	Individueel goud	IJsbrand Chardon	
	Individueel brons	Koos de Ronde	
WK Tweespannen	Team goud	Tom Engbers	
		Gerard Leijten	
		Harry Verstappen	
	Individueel brons	Tom Engbers	
WK Pony's	Team zilver	Melanie Becker	
		Jan de Boer	
		Ewoud Boom	
		Bram Chardon	
		Woutera van de Kamp	
		Yvonne de Ruyter	
	Individueel goud Vierspannen	Bram Chardon	
	Individueel zilver Vierspannen	Jan de Boer	

NEDERLANDSE KAMPIOENSCHAPPEN

Nederlands Kampioenschap Dressuur Senioren

De Steeg (Outdoor Gelderland) (NED), 17-21 augustus 2011

Chef d'équipe: Sjef Janssen

Eindresultaat na 3 onderdelen:

1. Hans Peter Minderhoud (Harskamp)	- IPS Tango
2. Edward Gal (Harskamp)	- Sister de Jeu
3. Marlies van Baalen (Brakel)	- BMC Phoebe

Nederlands Kampioenschap Dressuur Young Riders / Junioren

De Steeg (Outdoor Gelderland) (NED), 17-21 augustus 2011

Chef d'équipe: Tineke Bartels

Young riders

Eindresultaat na 3 onderdelen:

1. Angela Krooswijk (Prinsenbeek)	- BMC Roman Nature
2. Michelle van Lanen (Uden)	- Urchin B
3. Melissa Tychon (Cadier en Keer)	- Marinetty

Junioren

Eindresultaat na 3 onderdelen:

1. Antoinette te Riele (Weert)	- Fleurie
2. Stephanie Kooijman (Rotterdam)	- President's Winston
3. Anne Meulendijks (Heeze)	- MDH Ohio

Nederlands Kampioenschap Dressuur Aangepast Sporten

De Steeg (Outdoor Gelderland) (NED), 8-13 juni 2011

Chef d'équipe: Jeannette Wolfs

Eindstand na 3 onderdelen:

Grade II:

1. Petra van de Sande ('s-Gravenhage)	- Valencia Z
2. Demi Vermeulen (Zevenaar)	- Chiara H
3. Gert Bolmer (Den Ham)	- Triumph

Grade III:

1. Sanne Voets (Berhem)	- Vedet PB
2. Tessa Baaijens (Goes)	- Riana
3. Sandra Groeneveld (Doorn)	- Joppe NH

Grade IV:

1. Frank Hosmar (Haarle)	- Tiesto
2. Ellen van den Berg (Uden)	- Syclon

3. Maarten van Stek (Hoofddorp) - William

Nederlands Kampioenschap Springen Senioren

Mierlo, 22-25 april 2011

Chef d'equipe: Rob Ehrens

1. Jeroen Dubbeldam	- BMC Quality Time TN
2. Marc Houtzager	- Voltaire
3. Ben Schröder	- BMC Unaniem

Nederlands Kampioenschap Springen Junioren

Mierlo, 22-25 april 2011

Chef d'equipe: Sven Harmsen

1. Dennis van den Brink	- Royal Dream
2. Frank Schuttert	- Winchester HS
3. Demi Dijks	- Tobias

Nederlands Kampioenschap Springen Young Riders

Mierlo, 22-25 april 2011

Chef d'equipe: Sven Harmsen

1. Ruben Romp	- Kadans Webster SFN
2. Stefanie van den Brink	- Wapper
3. Anouk Kort	- Tjambika

Nederlands Kampioenschap Eventing Senioren 3*

Breda, 2-4 september 2011

Chef d'equipe: Martin Lips

Individueel resultaat:

1. Madeleine Brugman (Almelo)	- Edino
2. Raf Kooremans (Turnhout BEL)	- Cavalor Telstar
3. Ilonka Kluytmans (Prinsenbeek)	- Buitenlust Here I Am

Nederlands Kampioenschap Eventing Young Riders/Junioren Renswoude

Young riders

1. Justin Maarsee	- Zamira
2. Elaine Pen	- Undercover
3. Henriëke Boonzaaijer	- Utoko B

Junioren

1. Jordy Wilken	- Tenda
2. Quint van Giersbergen	- Chestie
3. Sanne de Jong	- Melvin

Nederlands Kampioenschap mennen paarden

Deurne, 25-26 september 2011

Chef d'equipe: Harry de Ruyter

Enkelspan:

1. Wilbrord van den Broek (Nistelrode)
2. Leonne van Gestel (Eindhoven)
3. Toon Voskens (Tilburg)

Tweespan:

1. Tom Engbers (Vasse)
2. Harry Verstappen (Eersel)
3. Riny Rutjens (Weert)

Vierspan:

1. IJsbrand Chardon (Den Hoorn)
2. Theo Timmerman (Putten)
3. Koos de Ronde (Zwartewaal)

Nederlands Kampioenschap mannen pony's

Giethmen, 23-26 juni 2011

Chef d'equipe: Ad Aarts

Enkelspan:

1. Yvonne de Ruyter (Rotterdam)
2. Melanie Becker (Klaaswaal)
3. Yvonne van der Mark

Tweespan:

1. Ewoud Boom (Nijkerk)
2. Wouter van de Kamp (Ermelo)
3. Manon van Kasteren

Vierspan:

1. Bram Chardon (Den Hoorn)
2. Jan de Boer (De Vecht)
3. Aart van de Kamp jr. (Ermelo)

Nederlands Kampioenschap Endurance Senioren CEI 3* 160km

Ermelo, 4 juni 2011

Chef d'equipe: Emile Docquier

Individueel resultaat:

1. Yvonne van der Velde (Cherain BEL)	- Joy Escobar
2. Suzanne Pen (Epe)	- Depozit
3. Angela Jonkman (Scharmer)	- Bayan Bin Bora

Nederlands Kampioenschap Reining

Den Haag, 17 september 2011

Chef d'equipe: Caspar de Jonge

Senioren (Open)

1. Roel van Dijk (Beets)	- A Shining Sensation
2. Anne Grether (Boekel)	- Slide me some Sugar
3. Wendy van Osch (Vorstenbosch)	- Mr. Ali Bo Sun

Senioren (Non Pro)

1. Rob van den Berg (Heesch)	- Sensoras Greatest Kid
2. Nympha Minnaar (Middelburg)	- Majors Terminator
3. Karin de Visser (Anna Paulowna)	- Topsailing Dunit

Young Riders

1. Larissa Klaassen (Hoogeloon)	- Brim Hats Benz
2. Liza Groot Severt (Ruurlo)	- Expressed by Starlite
3. Sharon de Groot (Haaksbergen)	- Conquistador Sis

Junioren

1. Zoey Kant (Veghel)	- Its Dun Time
2. Famke Algera (Gouda)	- BQ Fancy Starlet
3. Donna Valent (Beverwijk)	- Hot Peppy Chic

TUIGPAARDKAMPIOENSCHAPPEN

Tuigpaarden

Nationale/KNHS-kampioenschappen

NK Ereklasse:

NK Damesklasse

NK Tweespannen

KNHS Tandems

Hippiade

KNHS Enkelspan

KNHS Damesklasse

KNHS Tweespannen

Paard(en)

Unaniem

Unaniem

Unaniem/Business

Heraut/Sitinkie M.

Ufried

Olievier

Salvador/Barend

Rijd(st)er

L. Huckriede

Mw. A. Huckriede

L. Huckriede

J. Jordans

U. Rovers

Mw. T. de Gooyer

J. Jordans

Eigenaar

L. Huckriede, Enschede

L. Huckriede, Enschede

L. Huckriede/G. Egberink,
Enschede

Fam. Mulder, Lanaken

J.R. Bosch, Hellendoorn

E. de Gooyer, Blaricum

J.H.H.P. Jordans, Landhorst

Tuigpaarden Fries ras

Nationale/KNHS-kampioenschappen

NK Ereklasse	Beene	Mw. T. van Slooten- Bouma	Opfok- en handelsstal Bouma, Terkaple
NK Damesklasse	Beene	Mw. T. van Slooten- Bouma	Opfok- en handelsstal Bouma, Terkaple
NK Tweespannen	Tjeerd van de Brink/ Martinus P.J.	U. de Haan	Fam. de Haan/Wijbenga/ v.d. Ark
NK Dekhengsten	Tsjalle 454	A. Okkema	W. Wijbenga/A. Okkema, Siegerswoude
KNHS Tandems	Tjeerd van de Brink/ Martinus P.J.	U. de Haan	Fam. de Haan/Wijbenga/ v.d. Ark

Hippiade

KNHS Enkelspan	Maurus 441	E. Gorter	C. Meinecke, Wahrenholz
KNHS Damesklasse	Willem	Mw. J. van Duyn	L. van Duyn, Katwijk

Hackneys

Nationale/KNHS-kampioenschappen

NK Ereklasse kleine maat	Magic Victory	L.Huckriede	Gebr. van Nispen, Haarlem
NK Ereklasse grote maat	Wentworth Ebony	L.Huckriede	Gebr. van Nispen, Haarlem
NK Damesklasse	Magic Victory	Mw. A. Huckriede	Gebr. van Nispen, Haarlem
NK Tweespannen	Reedhill's Dancing Queen/Lowland's Revelation	J. Kennis	J.E.A. de Vaan, Riethoven
NK Dekhengsten kleine maat	Gin's Black and White	G. Hurkmans	G.F.M. Hurkmans, Langenboom
NK Dekhengsten grote maat	Wentworth Ebony	L. Huckriede	Gebr. van Nispen, Haarlem
KNHS Tandems	Reedhill's Dancing Queen/Domingo	J. Kennis	Comb. De Vaan/Kennis, Riethoven/Eersel

KAMPIOENEN HIPPIADE

Rubriek	Klasse	Rijder	Paard
Aangespannen	Tuigpaarden eenspan open klasse	U. Rovers	Ufried
	Hackneys eenspan	J. van Rooij	Baron's Tycho
	Tuigpaarden Fries	Edwin Gorter	MAURUS 441
	Tuigpaarden dames	T. de Gooyer	Olievier
	Hackneys dames	E.N. d'Achard van Enschut	Heartland Lisa
	Tuigpaarden Fries dames	Janine van Duyn	Willem
	Tuigpaarden tweespannen	J. Jordans	Salvador / Barend
	Hackneys tweespan	W. de Heul	Shani Rebel / Chri Salta Orlando

Rubriek	Klasse	Team
Afdelingsdressuur paarden	4-tal L	De Heemskinderen
	4-tal M	RSV Roland
	4-tal Z	RV Pampushout
	6-tal L	RV Exloo
	6-tal M/Z	RV Exloo
Afdelingsdressuur pony's	4-tal L C/D/E	PSV Taxandria
	4-tal L A/B	PSV Sint Martinus
	4-tal M C/D/E	PC de Barchruiters
	4-tal Z C/D/E	PSV SEO
	6-tal L A/B	PC Het Edele Ros
	6-tal L C/D/E	Rijdt met Beleid

Rubriek	Team
Verenigingskampioenschappen Paarden	Winterswijkse Ruitersclub
Verenigingskampioenschappen Pony's	Pasruiters

Rubriek	Klasse	Rijder	Paard	
Mennen dressuur	1 PA L	Alie Boekelo	Lyske	
	1 PA M	Ilona Woltman	Romke	
	1 PA Z	Co van Wijk	Rocky	
	1 PA ZZ	Henk Oosterink	Tuschinski	
	1 PO L	Arion Vissers	Quinty	
	1 PO M	Gabriëlle Kitslaar	Adje	
	1 PO Z	Olga Kegel	Home t Ranch Brutus	
	1 PO ZZ	Peter Vrolijk	Kantjes Marlo	
	2 PA L	Sandor van Vliet	Wesley/Audi V.	
	2 PA M/Z/ZZ	Danielle Zondervan	Alexander/Oscar	
	2 PO L	Heidi te Poele	Tinka/Twarres	
	2 PO M/Z/ZZ	Rijk Spronk	Shadow/Tristan	
	Mennen vaardigheid	1 PA L	Henk van Stipdonk	Wonderfull
1 PA M		Hans Timmer	Terra	
1 PA Z		Oeds Bijlsma	Collin	
1 PA ZZ		Clemens Verspeek	Elsenburgs Thomas	
1 PO L		Onne Verheul	Kompas Gerwin	
1 PO M		Henriette Kleermaker	Natalja	
1 PO Z		Brenda Andeweg	Indiana Jones	
1 PO ZZ		Tonnie Cazemier	Equils Jeroen	
2 PA L/M/Z		Kees van Vliet	Jupiter/Quarto	
2 PO L		Sonja de Jong	Benno / Sarina	
2 PO M	Lisanne van der Spoel	Sjors / SJimmy		
2 PO Z	Josefien Krijgsman	Patty / Fortune		

Rubriek	Klasse	Ruiter	Paard
Springen Paarden	L	Henk Veldhuis	Vamalia
	M	Vicky Helthuis	Utility
	Z	Bert Jan van de Pol*	Zig Zag
	ZZ	Jody van Gerwen*	Caramel Wijngaardhoeve Z
Dressuur Paarden	L2	Kees op t Hoog	Arame
	M1	Vivian de la Roy	Buenos Aires
	M2	Jeanine Nieuwenhuis	Hexagons Baldacci
	Z1	Judith Debougnoux-Lonissen	Athina
	Z2	Carolien Reverdink	The Ritz R&b
	Z2 Kür	Carolien Reverdink	The Ritz R&b

Rubriek	Klasse	Ruiter	Pony
Springen Pony's	L AB	Willem Verdonk	Driesprong's Doerak
	L C	Nina Stroucken	Zorro
	L DE	Sylvana Steyns	Chapeau
	M C	Bibi van Gehlen	Crunsh
	M DE	Alexander Winters	Borsalino
	Z C	Ties Rothstegge	Quickstar
	Z DE	Anniek Vervoort	Tongervelds Chiko
	ZZ DE	Kelly Jochems	Dark Spirit
Dressuur Pony's	L2 AB	Laura van Gennip	Bont Fire
	L2 C	Feline Bakker	Samedi
	L2 DE	Lisa Bekkers	Nocturn van de Beekerheide
	M1/M2 AB	Mercedes Verwey	Daylight Ranch Barrie
	M1/ M2 C	Eveline Bos	Demi Beau
	M1 DE	Lisa Mensvoort	Troy
	M2 DE	Kirsten Dirks	Narco van de Beekerheid
	Z1/Z2 C	Rosalie Bos	Starlight
	Z1 DE	Febe van de Zwambagt	FS Dr. Watson
	Z2 DE	Sanne Vos	TC Champ of Classs

Rubriek	Klasse	Team/ruiter
Voltige	Solo A	Carola Sneekes
	Solo B	Dustin Wilschut
	Solo Junior	Imke Ploegmakers
	Duo	Jinte van der Heijden & Imke Ploegmakers
	Team C	Groenendaal II
	Team D	De Eenhoorn 1
	Team Junioren	De Wittegheit IV
	Team AB	De Wittegheit I

KAMPIOENEN KNHS INDOORKAMPIOENSCHAPPEN

Springen pony's klasse L t/m ZZ

L cat. A/B	1 Elise van de Mheen	Tweety
L cat. C	1 Bas Bronsvoot	Macho
L cat. D/E	1 Beau van Broekhoven	Driesprong Revanche
M cat. C	1 Rowena de Weert	Brilliant
M cat. D/E	1 Anniek Vervoort	Tongerveld's Chiko
Z cat. C	1 Anouk Vos	Sylvan Deity Ludwin
Z cat. D/E	1 Emiel Richter	Evita
ZZ cat. D/E	1 Megan Laseur	Bella Donna

Springen paarden klasse L t/m ZZ

L	1 Pascale van Boxtel	Rendezvous
M	1 Evelien Walkot	Ausi B
Z	1 Doron Kuipers	Wait 'n See
ZZ	1 Alexander Vincentius	Zadarijke

Dressuur paarden klasse L2 t/m ZZ

L2	1 Joyce van Cranenbroek	cEst Magnifique
M1	1 Saskia van Es	Vince
M2	1 Mieke Verstegen	Alonso V
Z1	1 Kyra Klinkers	Whoopydoo
Z2	1 Lynne Maas	Zamora

Dressuur pony's klasse L2 t/m ZZ

L2 cat. A/B	1 Koen van de Sande	Paddington
L2 cat. C	1 Jolijn Cuppens	King
L2 cat. D/E	1 Gyvano Schouws	Bugatti
M1/2 cat..B	1 Daan van de Sande	Roosje
M1/2 cat. C	1 Eveline Bos	Demi- Beau
M1 cat. D/E	1 Milou Custers	Yvanca
M2 cat. D/E	1 Daphne Vergouwen	Sandokans Pardo
Z1/2 cat. C	1 Vera Egelmeers	Mentor
Z1 cat. D/E	1 Demy Kurstjens	Ciske
Z2 cat. D/E	1 Michelle de Jonge	Hagelkruis Valentijn

Dressuur nationaal ZZ-Licht t/m Zware tour

ZZ-Licht	1 Laurens van Lieren	Presidents Wonderboy
ZZ-Zwaar	1 Madeleine Witte-Vrees	Wynton
Lichte tour	1 Lynne Maas	Salo
Zware tour	1 Hans Peter Minderhoud	IPS Tango

KAMPIOENEN COMPETITIES

Imperial Riding Cup:	Febe van de Zwambagt - Prince Z
CHIO Rotterdam Cup: juniores young riders	Stephanie Kooijman - President's Winston Angela Krooswijk - BMC Roman Nature
BMC Centaur Cup:	Sanne Voets - Vedet
Subli Kampioenschap vierjarigen vijfjarigen zesjarigen	Tamar Zweistra - Hexagons Charon Marie-Jose Hulsman - Beau Sejour Engie Kwakkel - Custom Zadels Anoraline
Roelofsten Raalte Lichte Tour Zware Tour	Josta van Straaten - Fury Teddy van de Rijt - Erbee's Pico
Hartog Lucerne	Teun Vestjens - Adamo
vdB Junioren Young riders	Dennis van de Brink - Royal Queen Robin van de Wetering - Untouchable
Boerenbond welkoop	Frederique Lebon - Zavon

14. Colofon

KONINKLIJKE NEDERLANDSE HIPPISCHE SPORTFEDERATIE

Vestiging

KNHS-centrum Ermelo

Postbus 3040

3850 CA Ermelo

Tel.: 0577-408200

Fax: 0577-407125

E-mail: info@knhs.nl

Website: www.knhs.nl

Bezoekadres: De Beek 125, Ermelo

Fotografie voorpagina

Jacob Melissen

Coördinatie en (eind)redactie

KNHS, afdeling Ondersteuning Bestuur en Directie

Lay out

KNHS, afdeling Marketing en Communicatie